

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens omnia Gavanti Commentaria in Rubricas Breviarii - Cum
Indicibus Decretorum, Rerum atque Verborum notabilium

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

Sectio Sexta De Proprio de Tempore.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39775

SECTIO SEXTA.

DE PROPRIO DE TEMPORE.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. I. De Adventu.

I. Gavant. pag. 83. col. 2. num. 1. -- *Neque sit Commemoratio Crucis, ne videatur passus, antequam natus &c.* Omittuntur ab Adventu usque ad Octavam Epiphaniæ Sanctorum Suffragia, necnon Commemoratio de Cruce, ea videlicet ratione, quam adducit Gavantus, & quæ pariter allegatur in MSS. Consuetudinibus Monasterii Lyrensis, quia videlicet non natum, vel adhuc parvulum, inconveniens est prædicare Crucifixum.

Huc spectant sequentia Decreta, nimirum

Cum multis Congregationibus, Religionibus &c. Concessum sit à S. Sede Apostolica, ut semel, vel pluries in singulis hebdomadibus, vel mensibus celebrentur varia Officia per annum, v. g. de SS. Sacramento, vel de Sanctis in diebus non impeditis aliquo Festo duplici, vel semiduplici, hujusmodi Indulta non habent locum in Feriis Adventus, Quadragesimæ &c. prout in Decreto dato in nostro Indice sub num. 236. unde suspensio prædicti Indulti non solum incipit

à die 17. mensis Decembris, quando incipiunt Feriæ digniores usque ad Vigiliam Nativitatis Domini inclusive, ut videntur supponere PP. Cappuccini in Rubricis particularibus sui Breviarii num. 7. sed à Feria secunda Dominicæ primæ Adventus.

Concurrente Dominica 2. Adventus die 7. Decembris cum Festo Immaculatae Conceptionis B. M. V. & die octava Sancti proprii, debet fieri prius Commemoratio de octava Sancti proprii, deinde de Dominica, juxta dispositionem Tabellæ secundæ de Concurrentia Dominicæ Majoris, sive primæ, sive secundæ Classis cum die octava; ut ibi Regula tertia, quemadmodum docet Rubrica Breviarii Romani num. 11. Ita S. R. C. 10. Januarii 1693. & datur in nostro Indice sub num. 180.

In Feriis Adventus quæ Antiphonæ dicendæ sunt tum ad Laudes, tum ad Horas, satis declaratur in Rubricis Breviarii, sicut etiam quando sit dicendum Officium Defunctorum.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. II. De Antiphonis majoribus Adventus.

I. Gavant. pag. 84. col. 1. n. 1. -- *Quæ per septem dies ante Nativitatem Domini recitantur &c.* Quando advenit dies XVII. Decembris (in qua, ut notat Gavantus, & ante ipsum Rubricæ, regulariter ponuntur Antiphonæ propriæ ad Laudes in Officio de tem-

Gavanti, Rubr. Brev.

pore, & in quocunque Officio Antiphonæ Majores O. ad *Magnificat*, vel post in Officio de aliquo Festo) cessant, ac suspenduntur omnes Octavæ particulares, unde usque ad diem Epiphaniæ inclusive, non modo nullum amplius Festum Ecclesiæ alicujus particula

I i cula

ularis celebrari intra illud tempus potest cum Octava, sed etiam Octavæ jam antecederent cceptæ, seu inchoatæ tunc abrumuntur, ita ut nil amplius, ne quidem Commemoratio de ea fieri possit in Officio, & Missa, ut expressè præscribit Rubrica generalis VII. Breviarii in fine num. 1. Quare si occurrat dies Octava Festi habentis Octavam, v.g. Titularis Ecclesiæ, Dedicationis &c. in die 17. Decembris, ne quidem in pridianis Vesperis fieri debet Commemoratio de die

illa Octava: cum enim sequenti die, dies Octava Festi Officium non habeat, nec etiam conveniet, ut habeat primas Vesperas etiam tantum partiales, aut Commemorationem ex primis Vesperis, uti ad citatam Rubricam discurret noster Gavantus *sect. 3. cap. 8. num. 9. ac 13.*

Huc spectant Decreta edita à S. R. C. die 17. Novembris 1607. & die 17. Maji 1692. & quæ dantur in nostro Indice sub num. 30. & 170.

Cap. III De Dominica quarta Adventûs.

caret novis Observat. & Additionibus.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. IV. De Vigilia Nativitatis Domini.

I. Gavant. pag. 85. col. 2. n. 1. -- *Si Vigilia venerit in Sabbato &c.* De hac Vigilia, quando venerit in Sabbato, satis disponitur in Rubricis Breviarii hujus diei, nimirum quomodo recitandi sint Psalmi ad Laudes; sicut etiam satis disponitur, quomodo recitandum sit Officium, quando occurrat in Dominica 4. Adventûs; unde hoc loco ea prætermittimus, cum faciliè legi possint in eodem Breviario.

II. Gavant. pag. 85. col. 2. num. 4. -- *Legitur Martyrologium cum majori quàm aliàs sollemnitate &c.* Hic breviter innuit Gavantus, quòd hac diè cantatur Martyrologium cum majori, quàm aliàs, sollemnitate, fufius verò describit hanc sollemnitatem *sect. 10. cap. 3. num. 7* sed adhuc aliqua desiderantur, quæ tamen describuntur tum à Castaldo *lib. 3. sect. 1.* tum à Bauldry *part. 4. cap. 2.* qui afferunt, Sacristam, aut alium ante Primam in medio Chori, vel ante Altare parare debere Pulpitum, seu Legile panis violaceo tectum, super quod ponitur debet Martyrologium grandioris formæ, si fieri potest, tectum etiam eodem colore.

In Sacristia parari debent duo candelabra cum cereis accendis, Amictus, & Alba, si his utitur Sacerdos cantaturus Martyrologium, deinde Stola, & Pluviale pariter violaceum; vel paretur Amictus tantum cum Cotta, & Pluviali, juxta Ecclesiæ consuetudinem. Thuriferarius etiam parat ignem pro Thuribulo, & Naviculam. Præfatus Sacerdos dum *Prima* cantatur in Choro sollemniter, induitur memoratis sacris indumentis, & dum dicuntur versus post Capitulum, præcedentibus Thuriferario cum Thuribulo, & Acolyto cum Navicula, necnon Ceroferrarius cum Cereis accensis, procedit ad locum in medio Chori, vel ante Altare ubi cantari debet Martyrologium, & factâ Altari ab eo, & à Ministris debitâ reverentia, sicut in Missa sollemni, dum dicitur Oratio: *Domine Deus omnipotens*, ministrantibus Acolythis imponit ter incensum in Thuribulum cum solita benedictione, formans signum Crucis, ut de more; deinde accepto Thuribulo ter incensat Martyrologium, interim Acolyto elevante simbriam Pluvialis à dexteris, & post incensationem, Thuriferarius accepto Thuribulo, post eum stat

stat cum Acolytho; Ceroferarii etiam stant hinc inde à lateribus ejusdem cantantis Martyrologium, faciem, sicut ipse, vertentes, & omnes dicto modo manent usque in finem.

Dicto in Choro *Deo gratias*, & omnibus stantibus detecto capite, incipit Cantor lectionem Martyrologii, in quo neque seipsum, neque librum signabit, sed stans manibus junctis, cantat tono competenti, primò pronuntiando Kalendas, deinde proseguendo lectionem. Cum dicit in *Bethlehem jude &c.* elevat vocem, & statim omnes (præter ipsum Lectorem, & Ceroferarios, qui semper stant immobili) genuflectunt; postea altiori, ac sollemniori tono, qui dicitur passionis, subdet: *Nativitas Domini nostri Jesu Christi secundum carnem.*

His peractis, & factis debitis reverentiis cum Acolytho, ac Ceroferariis, eodem ordine, quo venerat, revertitur in Sacristiam, ibique paramenta deponit, in Choro verò adstantes omnes, ad reliquam lectionem, quam aliquis Lector, more solito, cantabit, detecto capite sedebunt.

In aliis Ecclesiis, in quibus hoc Martyrologium non cantatur adeò sollemniter, debent saltem observari ea, quæ in Directorio Chori Romani præscribuntur.

Advertendum est hoc loco, Bauldry n. 7. asserere, quòd ad prædicta verba genuflectere debet etiam ipsemet Celebrans, nempe is, qui Martyrologium decantat; verùm noster Gavantus apertis verbis loc. supracit. num. 7. excipit Lectorem Martyrologii ab hac obligatione genuflectendi; cui Gavanti sententiæ omnes subscribere debemus, sequendo regulam illam generalem, quæ habetur in Ceremoniali PP. Carmelitarum à Sebastiano Fantonio concinnato lib. 1. Rubr. 52. nam. 3. & in Ceremoniali Clericorum Regularium Minorum à P. Dominico Flumara composito part. 1. cap. 13. nimirum: *quidquid cantatur ab Hebdomadario, Sacerdotibus, vel Cantoribus, ab ipsis stantibus dicitur,*

& capite detecto. Etiam in Ceremoniali Clericorum Regul. S. Pauli lib. 1. cap. 10. §. de Hebdomadario, hæc habentur: *Hymnum Veni Creator Spiritus, & Ave Maris Stella, ipse stans cantabit, & primis illis verbis pronuntiatis, genuflectet.* Et in allegato Ceremoniali Cleric. Minor. part. 1. cap. 12. præscribitur, quòd, *quando in Vesperis sollemnibus Celebrans intonat Hymnum Veni Creator Spiritus, mentes tuorum visita, & Ave Maris Stella, Dei Mater alma, non genuflectit, nisi post cantum ipsorum duorum versuum, sed omnes alii de Choro genuflectunt à principio.* Neque id tantum præfati Clerici Regulares, sed etiam Minores Conventuales S. Francisci part. 8. cap. 6 & Minor. Observ. part. 4. cap. 11. necnon Augustinieneses Discalceati in suo Ceremoniali lib. 2. cap. 5. idem omnino præscribunt. Denique Castaldus noster in praxi lib. 2. sect. 5. cap. 8. num. 10. ita statuit: *Si verò Hymnus sit Veni Creator Spiritus, vel Ave Maris Stella, dum Celebrans Hymnum intonat, omnes genuflectunt, ipse verò Celebrans postquam illum intonavit, in suo genuflexorio, vel in aliquo pulvino ad id parato pariter genuflectit;* ex quibus omnibus apertè deducitur, hujus Martyrologii Cantorem dum pronunciat prædicta verba, quamvis omnes genuflectere debeant, ipsum tamen stantem eadem cantare debere; & reverà Diaconus in tertia Missa sollemni diei sequentis cantando Evangelium, dum profert illa verba: *Et Verbum caro factum est,* cæteris genuflectentibus, ipse stans, non verò genuflexus decantat, inclinato quidem capite; & qui cantando Passionem Christi Domini munus gerit Evangelistæ, dum profert illa verba: *Et inclinato capite tradidit spiritum,* quamvis omnes ad eadem verba genuflectant, ipse tamen non procumbit, nisi prolatis iisdem verbis, & dum fit aliqua pausa. Ex quibus omnibus magis, magisque confirmatur, Martyrologii Cantorem in prædicto casu non debere procumbere, nisi aliqua pausa sit facienda per spatium Orationis Dominicæ, ut

tradit Bauldry *num. 8.* nam si verè, ut decens esset, fiat prædicta pausa, statim postquam decantata fuerunt illa verba: *Nativitas Domini nostri Jesu Christi secundum carnem*, tunc profectò etiam Martyrologii Cantor genuflectere deberet, sicuti fit ab eo, qui cantat Passionem, ut mox diximus.

Unicus nunc mihi ingeritur scrupulus super colore Stola, & Pluvialis adhibendi à supradicto Cantore hujus Martyrologii. Dixi supra, inhærendo Castaldo, Bauldry, & aliis, communiter prædicta indumenta sacra debere esse violacea correspondentia colori hujus Vigilia; verùm quia agitur de cantando Martyrologio, in quo annunciatum Festum summæ lætitiæ, nempe Nativitatis Domini nostri Jesu Christi secundum carnem, non videretur incongruum, si legile, super quo cantandum est Martyrologium prædictum, tegetur panno albi coloris, & si ejusdem Martyrologii Cantor indueretur pariter Stola, & Pluviali ejusdem coloris. Neque obesse possit, quod Altaris antependium, & aliæ vestes Sacerdotum in hac die sint coloris violacei, nam etiam in Sab-

bato Sancto, quamvis Celebrans, & Subdiaconus induti sint vestibus violacei coloris, & Altare tectum sit palliolo pariter violaceo, nihilominus Diaconus cantaturus Præconium Paschale deponit Casulam plicatam violaceam, & induit Dalmaticam coloris albi, & sic etiam pulpitem, seu legile, super quo cantare debet Præconium, tegitur velo argenteo, vel aureo, non verò violaceo; sicut igitur ad annunciandum Festum Paschale utitur Diaconus prædicto colore lætitiæ, quamvis ceteri induti reperiantur colore violaceo, ita congruum videtur, quod Presbyter, qui cantaturus est eam tant in Martyrologii partem, in qua Nativitas Salvatoris nostri annunciatum, adhibeat indumenta coloris indicantis lætitiæ, nempe albi, non verò coloris violacei, qui significare solet tristitiam. Et reverà hic Ritus observatur in Ecclesia Cathedrali Macerateni. Sed quamvis hujusmodi ponderationes hoc mihi suadeant, nihilominus recedere non audeo à communi praxi, & sententia nostrorum Doctorum præscribentium in tali circumstantia usum coloris violacei, non verò albi.

Cap. V. De Natali Domini.

caret novis Observat. & Additionibus.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. VI. De Festis infra Octavam Nativitatis Domini.

I. Gavanti pag. 87. col. 1. n. 1. - - *Habent privilegium non commune aliis Festis secundæ Classis &c.* Festa Sanctorum Stephani, Johannis Apostoli, & Innocentium prorsus singularia sunt, quia in paucis ordinarias, & generales Rubricarum leges sequuntur; & in aliis ab iisdem legibus discrepant. In primis Festum S. Stephani, & Sanctorum Innocentium in Tabula Festorum, nec inter Festa primæ, nec secundæ Classis recensentur, cum tamen Festo S. Stephani, Festum

S. Johannis Apostoli, quod est secundæ Classis, in primis Vesperis cedat. Secundò, quia non modò Octavas integras habent (quod satis indicat, ea Festa esse ad minimum secundæ Classis) sed etiam contra privilegia duplicium secundæ Classis Commemorationem diei infra Octavam, in ipso suo Festo admittunt, ut observat Gavanti supra. Tertiò, quia in die Festo nullum eorum integras habet Vesperas, sed dimidiatas tantum, seu à Capitulo inchoatas. Quartò, quia nec cedunt

dant sibi mutuò juxta Regulas Breviarii, cum Festum S. Johannis, utpote Apostoli, dignius videatur Festo S. Stephani, utpote Martyris dumtaxat; & tamen in primis Vesperis cedere debeat S. Stephani Festo; ob quam causam Castaldus in nostro Ceremoniali lib. 3. cap. 5. num. 1. Festum S. Stephani ad primam Classem duplicium revocandum esse arbitratur.

II. Gavant. eod. n. 1. - - *Mihi placet, ut dicatur secunda Classis &c.*) Castaldi sententiam improbat Gavantus, & censet, Festum S. Stephani esse tantum secundæ Classis. Lohner tamen *pa. 1. 4.* de specialibus quibusdam Festis, & Officiis §. 2. Castaldi sententiæ accedit, & tanquam probabiliorem admittit; his pernotus rationibus: tum quia sic generales Rubricæ in omnibus tribus his Festis magis servantur, dum de singulis ratio reddi potest, cur alteri cedat, nempe quia minus dignum erat; tum quia valde credibile est, quòd sicut Ecclesia primarios duos Apostolos in prima Classe collocavit, ita etiam Stephanum, Ecclesiæ Protomartyrem, eodem honore prosequuta fuerit; tum quia sic ratio reddi potest, cur Ecclesia Festum S. Stephani, & Sanctorum Innocentium inter Festa primæ, & secundæ Classis in Catalogo Festorum non posuerit, scilicet, quia ex ipso eorum Officio id satis colligi potuit, nempe Festum S. Stephani inter Festa primæ Classis numerandum esse, quia Festum S. Johannis Apostoli, quod est secundæ Classis, ei cedit (quod non contingeret, si secundæ Classis pariter esset Festum S. Stephani, quia tunc Festum S. Johannis in paritate Ritûs, ob majorem dignitatem Apostoli, quàm Martyris, præferendum esset) & Festum SS. Innocentium esse secundæ Classis, ob Octavam, quam habet, & minus dignum Festo S. Johannis, quia eadem in paritate Ritûs ob dignitatem Apostolatûs cedit; quæ omnes rationes cum pro Festo S. Laurentii non pugnent, hinc ex paritate ejusdem Sancti cum S. Stephano, ean-

dem Classis dignitatem Gavantus, quamvis conetur, evincere tamen non potest.

III. Gavant. pag. 88. col. 1. num. 11. - - *Eo autem anno, quo occurrat in Sabbato &c.*) Occurrente alicubi Festo Dedicationis propriæ Ecclesiæ in Festo SS. Innocentium, quando hæc accidit in Sabbato, decernit hic Gavantus, quòd Festum SS. Innocentium debet transferri in Feriam II. sequentem quoad Officium, & Festum S. Thomæ Cantuariensis incidens tunc in Dominicam debeat celebrari prima die non impedita post Octavam Epiphaniæ; sed hæc Gavanti sententia repugnat, & Rubricæ generali *tit. 10. de Translatione Festorum num. 5.* & Decretis editis, præsertim die 22. Decembris 1696. & die 16. Septembris 1702. datis in nostro Indice sub *num. 191. & 226.* aliisque ibi indicatis; in quibus statuitur, quòd Festum Semiduplex occurrens in Dominica infra aliquam Octavam non excludentem Officia Semiduplicia, debeat transferri in Feriam II. immediatè sequentem, si non sit impedita alio Festo Duplici, vel Semiduplici, tanquam in diem propriam; unde Officium Semiduplex in Dominica infra Octavam non privilegiatam occurrens, sicuti est Octava Nativitatis Domini, tantum habet juris in eadem Feria II. non impedita, ut non cedat non solum Duplici secundæ Classis, sicut est Festum SS. Innocentium, sed neque primæ Classis translato; quare cogimur in prædicto casu recedere à Gavanti sententia, & statuere, quòd tunc debet celebrari Officium S. Thomæ in illa Feria II. & Festum SS. Innocentium prima die non impedita post Octavam Epiphaniæ. Hanc nostram sententiam tenet etiam Henricus Pisart in Directorio Canonico *cap. 2. proprio de tempore n. 9.* nec non P. Halden *part. 2. tit. 12. & part. 3. in Corollariis tituli de-occurrentiæ, & concurrentiæ, coroll. 3.*

Ubi Festum S. Silvestri est Titulus Ecclesiæ, optimè declaravit Gavantus *n. 9.* quòd in primis Vesperis ejusdem Festi dicuntur

quidem Antiphonæ, & Psalmi sub Ritu Duplici usque ad Capitulum de Nativitate Domini, ut in secundis Vesperis Festi: à Capitulo verò fit de S. Silvestro cum sola Commemoratione de Octava Nativitatis, nisi id Festum veniat in Dominica; tunc enim ante Commemorationem de Octava Nativitatis fit in prædictis primis Vesperis primò Commemoratio de Dominica infra Octavam Nativitatis per Antiphonam: *Dion medium silentium &c.* Lectiones primi Nocturni erunt de Communi Conf. Pont. *Fidelis sermo.* Secundo verò de Octava Nativitatis, de aliis autem tribus Octavis in tali Ecclesia nulla

fit Commemoratio nec in Officio, nec in Missa. In secundis autem Vesperis ejusdem Festi in prædicta Ecclesia non amplius habent locum Antiphonæ: *Tecum principium &c.* utpote jam terminatæ in primis Vesperis ejusdem, ut notat etiam Gavantus num. 9. consequenter in iis erunt sumendæ Antiphonæ de Communi Confessoris Pontificis, ac Vesperæ secundæ integræ ibi dicendæ de S. Silvestro, ut in secundis Vesperis de eodem Communi cum Commemoratione solius Festi Circumcisionis, ut ibi in primis Vesperis, non autem Octavarum, nec etiam Dominica in tali die, aut sequenti occurrentis.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. VII. De Epiphania Domini.

I. Gavant. pag. 88. col. 2. num. 1. - - *Si occurrat &c. Festum Duplex &c.*) In Patriarchalibus Urbis contra Gavantum de S. Telesphoro PP. licet Duplex, non fit in Vigilia Epiphaniæ, sed transferitur.

II. Gavant. pag. 90. col. 1. n. 9. - - *Fit Commemoratio tantum de die Octava &c.*) Henricus Pisart loco supra in cap. 3. improbat dictam Gavanti sententiam, & sustinet, quòd in dicto casu non debet omitti Commemoratio Dominicæ in II. Vesperis, cum id semper fiat in Dominicis per annum, si Festum I. vel II. Classis occurrit, & hæc non est Dominica reposita, sed quasi occurrens, seu assignata in Sabbato, & quando Epiphania cadit in Dominica ordinariè in primis Vesperis fit à Capitulo de eadem Dominica, cujus Commemoratio in primis Vesperis Octavæ Epiphaniæ, non est omittenda, quæ pariter Commemoratio debet fieri in secundis Vespere-

ris, ut in primis, quando fuerit impedita ab Officio Patroni, seu Titularis, vel Dedicacionis Ecclesiæ, & casus Dominicæ 3. vel 4. vel 5. vel 6. post Epiphaniam, vel 23. post Pentecosten, quæ non possit celebrari in proprio die Dominica, est omnino diversus, ut clarè apparet in Rubr. gener. IV. de Dominica num. 4. & 5. & ex Rubr. particul. de Dom. infra Octavam Epiphaniæ.

III. Gavant. pag. 90. col. 1. num. 10. - - *Ex Decreto Gelasii ponuntur in Dominica ipsa prima post Epiphaniam &c.*) Allèverat hoc loco Gavantus, Lectiones Epistolæ primæ ad Corinthios poni in Dominica ipsa prima post Epiphaniam ex Decreto Gelasii, sed, ut alibi dixi, ea pars Decreti, in qua id statuitur, & quæ habetur in *Decret. dist. 15. cap. 3.* Gelasio Summo Pontifici referri non potest, sed fuit ab aliis Pontificibus adjecta.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. VIII. De Dominicis post Octavam Epiphaniæ.

I. Gavant. pag. 90. col. 2. num. 2. - - *De Dominica secunda post Epiphaniam semper fit Officium &c.*) In posterum in Dominica secunda post Epiphaniam recitandum est Officium

cium proprium Sanctissimi Nominis JESU ab omnibus Christi Fidelibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, sub ritu Duplici II. Classis; die enim 29. Novembris anno 1721. editum fuit sequens Decretum.

Officium proprium Sanctissimi Nominis JESU, quod aliis plerisque Christiani Orbis Provinciis, & Regnis, variisque particularibus Ecclesiis, & Ordinibus Regularibus fuerat concessum, in posterum ab omnibus Christifidelibus tam Secularibus, quam Regularibus utriusque sexus, qui ad Horas Canonicas tenentur, sub Ritu Duplici secundæ Classis, Dominicâ secunda post Epiphaniam recitari, & Missam respectivè celebrari debere indulsit Congreg. Rituum annuente Innocentio XIII. sub die 20. Decembris ejusdem anni.

Hoc loco adnotandum occurrit, quèd quando Dominica II. post Epiphaniam non habuerit propriam sedem Dominicalem, id quod evenit, quando Dominica Septuagesimæ occurrit die 18. vel 19. aut etiam 20. Januarii, ut describitur in nostris Tabulis I. II. & III. tunc agendum est de prædicta Dominica Septuagesimæ, & præfatum Officium Sanctissimi Nominis JESU transferendum erit ad diem 28. Januarii tanquam diem propriam ex Decr. S. R. C. 22. Jan. 1735. in correctione, & approbatione Calendarii Ordinis Minorum S. Francisci Conventualium, & ex ejusdem S. R. C. declaratione die 5. Maji 1736. in *ura i insiden.* & datum in nostro Indice num. 289. Officia enim generalia, licet affixa Dominicis, non subjacent Regulæ præscriptæ in Decreto edito die 20. Martii 1683. & dato in nostro Indice sub num. 139. quia ibi est sermo de Officiis concessis pro aliquibus locis, quibus assignata est dies aliqua Dominica; hæc utique occurrente Festo altioris ritus, non sunt transferenda, sed omittenda. Officia verò generalia pro omnibus locis concessa, possunt, immò debent transferri, licet alicui Dominicæ affixa sint, ut est præsens Officium San-

ctissimi Nominis JESU. De prædicta autem Dominica secunda post Epiphaniam in prædictis casibus agendum est, ut disponitur in propria Rubrica ante Dominicam primam Epiphaniæ, & ut etiam declarabimus infra.

Secundò adnotare debemus, quòd circa dictam translationem idem prorsus dicendum est, si in eadem Dominica secunda alicubi occurrat Festum Duplex primæ Classis, & in hujusmodi casibus nona Lectio prædicti Officii Sanctissimi Nominis JESU translata erit - *Merito sanè dum Circumciditur puer* - ut dicitur in Rubrica Breviarii post octavam Lectionem hujus Officii; quæ tamen nona Lectio esset omittenda, si dictum Festum reponendum esset eo die, quo occurreret Lectio de aliquo Festo simplici.

Tertiò notandum est, quòd per prædictum generale Decretum derogatur concessionibus particularibus aliis factis (de quibus iterum redibit sermo *Seç. 7. c. 3. n. 14.*) recitandi tale Officium die 14. Januarii; nunc enim omnes tenentur illud celebrare in dicta Dominica secunda post Epiphaniam, & ita declaravit S. R. C. die 28. Novembris 1722. Monialibus siquidem Sanctissimi Corporis Christi Civitatis Bononiæ eidem S. C. humillime supplicantibus, ut benignè declarare dignaretur, an ipsis liceat in posterum die 14. Januarii Officium Sanctissimi Nominis JESU, sicut antea juxta concessionem Fratibus Ordinis Minorum, aliis factam, recitare? *S. C. respondit*, nec Monialibus prædictis, nec Fratibus Minoribus, aliarumque Religionum licere amplius memoratum Officium die 14. Februarii, sed Dominica II. post Epiphaniam recitare; omnesque teneri sub pœnis de non satisfaciendo Officio Divino, aliisque in Bulla S. Pii V. contentis &c. Post hoc Decretum tamen Fratres Minores Observantes eorumque Ministro Generali subjectis per Rescriptum obtinuerunt facultatem à Benedicto XIII. celebrandi dictum Festum, die 14. Jan.

Quar-

Quartò notandum est, quòd licet in pluribus Missalibus impressa habeatur *Sequentia* in Missa propria dicti Festi Sanctissimi Nominis JESU, non est tamen dicenda, nisi à PP. Minoribus S. Francisci, tum quia in concessione antea facta Societati Jesu an. 1701. 1. Octobris, dicitur expressè, *exclusa tamen Sequentia*; tum quia S. R. C. die 23. Junii 1736. in *Brugen.* apertè statuit, *Sequentiam* in Missa de SS. Nomine JESU esse omittendam, quòd Decretum datur in Indice Decretorum superioris tomi sub num. 685.

II. Gavant. eod. num. 2. - - *Saltem in Sabbato precedenti eandem Septuagesimam &c.*) Dicta secunda Dominica post Epiphaniam nunquam transfertur post, sed omnino de ea fieri debet ante Septuagesimam, ob rationem, quam affert Gavantus tom. 1. part. 4. § 1. num. 3. nimirum, ut Evangelium illius Dominicæ, (in qua mentio fit Conversionis aquæ in vinum, quæ fuit initium miraculorum Christi) congruo tempore legatur. Igitur quando Dominica Septuagesimæ occurrit statim post primam Dominicam Epiphaniæ, optimè docet hic Gavantus inherens Rubricæ, quòd tunc de Dominica secunda post Epiphaniam faciendum erit in Sabbato antecedenti ipsam Dominicam Septuagesimæ, dummodò illud Sabbatum non sit impeditum Festo novem Lectionum; nam si illud Sabbatum taliter sit impeditum, tunc de Dominica secunda post Epiphaniam erit faciendum Officium prima die post Octavam Epiphaniæ; quòd si in ea prima die occurreret Festum Semiduplex, illud Festum transferendum erit in aliam diem non impeditam Festo novem Lectionum, ut apertè disponit Rubrica Breviarii posita ante Dominicam primam Epiphaniæ. Ex hac dispositione sequitur, in tali casu esse transferendum Festum S. Hilarii, quod est Semiduplex, & occurrit prima die post Octavam Epiphaniæ, & reverà ita tenet Gavantus hic num. 3. necnon Bauldry part. 4. cap. 2. num. 42. & Guyet. lib. 4. cap. 18. quæst. 13.

Quomodo autem in prædicto casu faciendum sit de Dominica secunda Epiphaniæ, colligitur ex iis, quæ dicit Billus litt. O. n. 32. cum aliis communiter, nimirum, tunc dicendum esse Officium de Feria occurrente, ut in Psalterio, & post Nocturnum duodecim Psalmorum, legi debent Lectiones tres de Homilia hujus Dominicæ translata, cum tribus Responsoris primi Nocturni ejusdem Dominicæ, omittis aliis Lectionibus, & Responsoris; & alia dicantur, ut in Officio feriali dictæ diei, cum Antiphona tamen ad *Benedictus*, & Oratione præfata Dominicæ; facta Commemoratione Festi Simplicis, si occurrat, & dictis Suffragiis Sanctorum, prout de more. Reliqua vide in præfatis Tabulis nostris 1. 2. & 3.

Cum ad faciendum Officium de præfata Dominica debeat transferri Festum Semiduplex, si occurrat, tenet Guyetus loco *supra cit.* de dicta Dominica fieri posse Officium in Sabbato impedito Festo Semiduplex, transferendo tale Festum Semiduplex, quia Officium Dominicæ sic celebratæ, ait idem Guyetus, convenientius fit in Sabbato, quam in alia Feria. Verùm in Sabbato prædicto, impedito etiam solo Festo Semiduplex, nullo modo erit faciendum de prædicta Dominica, quod deducitur ex Rubrica citata, quæ clarè præcipit, esse faciendum Officium de prædicta Dominica in Sabbato non impedito Festo novem Lectionum; alioquin prima die post Octavam Epiphaniæ; & licet eadem Rubrica præscribat, esse transferendum Festum Semiduplex, tamen non loquitur de Semiduplexi occurrente in Sabbato, sed solum occurrente illa prima die post Octavam Epiphaniæ, quod apertè habetur in verbis ejusdem Rubricæ, quæ in fine ait - - *Festum verò Semiduplex in ea occurrens transferitur &c.* ubi illa verba, *in ea*, notanda sunt; cum enim sint feminini generis, referuntur ad primam diem, non ad Sabbatum, quod est generis neutrius, ut benè ponderat Billus loco *cit.* §. 9. Corruit igitur sententia Guyeti con-

contententis, ea verba in Rubrica non impedito (loquendo de Sabbato) *Festi nov. in Lectionum*, significare Festum Duplex tantum, ita ut, si Sabbatum esset impeditum Festo Semiduplici, tunc eo translato faciendum sit de Dominica; sed pace tanti viri, adoptando verba Bissi, non video, quomodo solum Duplex veniat nomine Festi novem Lectionum. Et equidem Rubrica Missalis, quae habetur ante Dominicam secundam Epiphaniae, omnem removet ambiguitatem, quia aperte excludit Sabbatum, si in eo incidat Festum Semiduplex; (quod intelligitur de Semiduplici non translato, & de praecipuo) solum ergo in dicto Sabbato deberet fieri de Dominica memorata, & transferri Festum Semiduplex in eo occurrens, & à fortiori Semiduplex translatum, quando Feriae praecedentes omnes essent impedita Festo Duplici occurrente, non tamen translato; Ita ut si esset aliqua dies, in qua reponi deberet aliquod Officium novem Lectionum, vel occurreret Officium Semiduplex ad libitum, Officium praefatae Dominicae II. debeat ea die recitari. Si verò tota Hebdomada fuerit impedita Officio Duplici occurrente, in Sabbato fiat Commemoratio ejusdem Dominicae in Laudibus & Missa cum 9. Lectione Homilia ad Matutinum. Et haec pro Rubrica Generali. Festum autem Semiduplex in tali casu, quod in Ecclesia universali deberet respectivè transferri, esset, ut dixi, S. Hilarii 14. Jan. vel S. Marcelli 16. & S. Gaudii 19.

III. Gavant. pag. 90. col. 2. num. 4. -- *Eo casu erit satis, Commemorationem fieri Domini & II. in Sabbato &c.* Resolvit hic optime Gavantus, quòd si in tota praedicta Hebdomada post Octavam Epiphaniae, dies essent impediti Festo Duplici, nullum ex illis esset transferendum, sed sufficeret in eo casu facere Commemorationem dictae Dominicae in Sabbato; huic Gavanti sententiae licet repugnare non audeat Guyetus citatus, tamen ibidem ait, se non refellere eum, qui

GAVANT. Rubr. Brev.

pro faciendo Officio dictae Dominicae, transferret ex illis Festis Duplicibus unum aliquod minus, putans sic se loqui magis conformiter ad Rubricam citatam. Sed nostri Gavanti doctrina est omnino sequenda, quia, cum in Rubrica citata dicatur, quòd Festum Semiduplex transferatur, & nulla fiat mentio de Duplici, evidenter sequitur, nullum Festum Duplex esse transferendum, ut detur locus Officio dictae Dominicae. Id etiam clarissimè patet in cit. Rub. Miss. posita ante Dominicam 2. Epiph. in qua habetur -- *Si verò Sabbatum fuerit impeditum Festo Semiduplex, tunc prima die post Oct. Epiph. in qua non sit Festum Duplex, dicitur Missa de 2. Dominica, & Festum Semiduplex in eo occurrens transferatur* -- En igitur, Festum Duplex non esse transferendum, sed solum Semiduplex ad faciendum Officium de dicta Dominica. Superest adnotandum hoc loco, quòd quando in Sabbato, vel alio die sit solum Commemoratio dictae Dominicae, licet Antiphona tumatur illa, quae est propria Dominicae ad *Benedictus*; Versiculi tamen sumi debent ex Feria currenti.

Licet juxta opinionem Guyeti *lib. 4. cap. 2. quest. 4.* asserentis, quòd si in praedicto Sabbato fuerit Festum Patroni, aut aliud quavis primae, vel etiam secundae Classis, incongruum non erit anticipare Commemorationem dictae Dominicae die praecedenti, attamen ex Rubricis generalibus, & aliis particularibus, necnon ex eis deductis, eidem opinioni minimè possum adhaerere, quia si in Duplici primae Classis sit Commemoratio de 4. Temporibus, & similibus, à fortiori debet fieri Commemoratio Dominicae, quae non potest celebrari in die propria, & juxta Rubricas anticipatur.

IV. Gavant. pag. 90. col. 2. n. 5. -- *Si Octava celebretur in ea Hebdomada &c.* Quid sit faciendum, si in Hebdomada, in qua esset recitandum Officium de dicta Dominica, celebraretur aliqua Octava, resolvit Gavantus, quòd tunc fiat prima die infra talem

K k

Octa-

Octavam Officium de Feria cum tribus Lectionibus de Dominica, ut supra, & quod in eo casu omittendæ sunt preces feriales, & Suffragia ratione Octavæ. Guyetus tamen *lib. 4. cap. 18.* acerrimè impugnat hanc Gavanti sententiam, immò fatetur, in nullo se repugnantiorē esse Gavanto, quàm in hoc placito. Rationem autem, quam affert Gavantus pro tuenda sua opinione, ita refellit laudatus Auctor; nimirum, non quia Semiduplici cedit dies infra Octavam, debet à fortiori cedere huic Officio Dominicæ, nam idè cedit dies infra Octavam Festo Semiduplici, quia cum ambo sint ejusdem Ritus, & Sollemnitatis, Semiduplex, quod per se Festum est, eo vel Titulo præfertur diei infra Octavam, quæ non est nisi repetitio, seu continuatio Festi. At Festum Semiduplex non idè cedit Officio Dominicæ anticipatæ, quia hoc sit æqualis Ritus, ac Sollemnitatis cum illo; immò est inferioris, sed quia tali privilegio gaudet, ut cum de eo fieri necesse sit, nec possit, nisi isto die, Festum Semiduplex in ea occurrens transfertur; Ipsum verò Semiduplex sic translatum nullum inde accipit detrimentum; quippe suum æquè integrum Officium alio die est recuperaturum: at dies infra Octavam cedens hujusmodi Officio Dominicæ, cum sola Commemoratione peragitur; & idè aliquod recipit detrimentum. Alio etiam utitur argumento Guyetus ad refellendum Gavantum, scilicet, quia privilegium uni Officio, etiam inferiori, concessum, non idè alteri, etiam superiori, conceditur, v. g. Festum Semiduplex quamvis cedat diei infra Octavam Corporis Christi, tamen non cedit diei infra Octavam Sanctissimæ Trinitatis, ubi ea sit, utpote cui, vel ipso Gavanto teste, cedit ipsa Octava Corporis Christi. Verùm hoc argumentum valet utique contra Gavantum, qui hanc tenuit sententiam, quod celebrantes Octavam Trinitatis, de ea debeant celebrare Officium in Feria VI. & Sabbato post Festum Corporis Christi, cum sola Commemoratio-

ne ejusdem Octavæ; nos verò supra inherentes Decretis S. C. sustinimus, Octavam Corporis Christi, utpote sublimioris Ritus, seu saltem magis privilegiatam, non cedere Octavæ Trinitatis, unde quoad nos hoc secundum Guyeti argumentum nullum robor habet. Absurdum quidem cum eodem Guyeto reputamus, quod dicatur Officium feriale pro celebrando Officio dictæ Dominicæ, & debeant omitti preces cum Suffragiis ratione Octavæ; reverà siquidem, quis unquam audivit, ut fiat Officium de Feria, ut in Psalterio, sine precibus, ac Suffragiis, maxime de Cruce, quod est veluti Officii Ferialis proprius character, ac nota præcipua? Et equidem infra mentionem facimus de Decreto, quo S. R. C. præscripsit, quod qui habent privilegium faciendi aliquam Octavam infra Quadragesimam, Feria IV. Cinerum semper dicant Officium Feriale, sed cum precibus, & Suffragiis, etiam si dicta Feria incidat infra Octavam concessam celebrari etiam Quadragesimali tempore. Ecce igitur, quod preces Feriales, & Suffragia nunquam sejunguntur ab Officio Feriali. Quapropter dicendum est in presenti controversia, Rubricis fore conformis, si de hac Feria infra aliquam Octavam perinde agatur pro anticipanda Dominica, atque de Vigiliis infra Octavas occurrentibus, ut videlicet fiat Officium de die infra Octavam cum nona Lectione de Homilia, & Commemoratione Dominicæ. Missa verò non erit de Octava, sed de ipsa Dominica, sine Gloria, & Credo cum Commemoratione Octavæ. Vide, quæ diximus superiori Tomo de Missa Vigiliæ cadente infra aliquam Octavam. Hanc servando æconomiam Officii Divini in prædicto casu, vitantur absurda illa, ut ait Guyetus, quæ incurri necesse esset, si Officium fiat de Feria; Quæ verò Dominicæ anticipandæ propria sunt, nempe Homilia in Evangelium, Antiphona ad *Benedictus*; & Oratio, & quod omnium præcipuum est, Missa integra, recitantur.

V. Gavant. pag. 91. col. 1. n. 7. -- Officium Dominica III. vel IV. &c. si post Epiphaniam minus habeat locum &c.) Contingit aliquando, ut optime advertit Gavantus, quod Dominica tertia vel quarta, vel quinta, vel sexta post Epiph. non possit expleri suis diebus, immo ita superfit, ut ea poni suo loco nec possit ante Septuagesimam, nec poni etiam possit post Dominicam 23. à Pentecoste (uti circa Dominicam sextam contigit Anno 1710. & circa quartam An. 1711.) ideo juxta Rubricam generalem tertiam, n. 4. & 5. & juxta Gavantum nostrum hoc loco, tunc fieri debet de ejusmodi Dominica in Sabbato Dominicam Septuagesimæ præcedente, non inædito tamen Festo novem Lectionum seu occurrente, seu translato; vel etiam Octava, alioquin in alia die anteriore illius Hebdomadæ similiter non impedita (quæ tamen sit omnium proxima ipsi Sabbato) dicendo in dicta die Officium de Feria currente ut in Psalterio, cum Commemoratione Festi Simplicis, si quod ea die occurrat, & legendo tres Lectiones de Homilia talis Dominicæ anticipatæ, omittis vel translatis (si sint initium aliquod libri Sacræ Scripturæ, cujus Lectio profequi debet) Lectionibus Scripturæ illius Feriæ, & omittis pariter Lectione de Simplicis, si occurrat; dicendo tamen responsoria Feriæ currentis, nisi fortè tria prima Responsoria Dominicæ anticipatæ nondum illo anno sint recitata; tunc enim Responsoria desumi deberent ex primo Nocturno Dominicæ ejusdem anticipatæ. In tali Officio cum sit Feriale quoad Ritus, non dicitur *Te Deum*, adeoque dicitur tertium Responsorium. In Laudibus (pariter de Feria currente dicendis) Antiphona ad *Benedictus* uti & Oratio (non tamen Versus post Hymnum) sunt de eadem Dominica anticipata, & dein-

de subneantur Commemorationes &c. -- ac etiam de Cruce cum Officium sit Feriale.

Quod si inter Festa novem Lectionum, quibus in dato casu tota Hebdomada est impedita, sit aliquod Festum ad libitum (v. g. Sanctus Canutus Mart.) occurrens ante Sabbatum immediatè præcedens ante Dominicam Septuagesimæ Festo alio novem Lectionum de præcepto impeditum, tunc ad diem illum, quo ejusmodi Festum ad libitum occurrit, potest anticipari modo prædicto Officium & Missa Dominicæ, quæ nec Sabbato ante Septuagesimam, nec post Dominicam 23. à Pentecoste celebrari potest, omisso pro eo anno dicto Festo novem Lectionum ad libitum. Si verò alicui placeat die illo recitare Officium de Festo ad libitum, tunc in ejusmodi casu, quia ob tale Festum tota Hebdomada est impedita Festis novem Lectionum; ideo Sabbato Dominicam Septuagesimæ præcedente fiat Commemoratio cum nona Lectione de eadem Dominica anticipata, & ejusdem Evangelio in fine Missæ. Quæ Commemoratio fieri deberet etiam si in prædicto Sabbato occurreret Festum I. Classis: si enim hujusmodi Festum non excludit à suo Officio Commemorationem cujuscunque Feriæ majoris, & nonam de hac Lectionem ac ultimum Evangelium, à fortiori non excludet Commemorationem &c. ejusmodi Dominicæ, & hanc sententiam tenet etiam Halden p. 1. tit. 6. necnon Cocquetius apud eundem, quam nos etiam in nostris Tabulis sequuti sumus. Cæterum observandum est, quod de hujusmodi Dominicis anticipatis, neque in primis, neque in secundis Vesperis fieri debeat ulla Commemoratio, cum Officium earum non celebretur nisi Ritu Feriali.

Novæ Observationes & Additiones ad Gavanti

Cap. IX. De Septuagesima, & Dominicis Sequentibus.

I. Gavant. pag. 91. col. 1. n. 1. -- *Depositor in Septuagesima Alleluja bis eo cantato &c.*) Ad Vesperas Sabbati præcedentis Dominicam Septuagesimæ, sive celebretur Officium de Festo, sive de Feria, quando post ultimam Orationem pronunciat *Benedicamus Domino*, subnectitur à Cantoribus, vel ab Hebdomadario bis *Alleluja*, & responso à Choro *Deo gratias*, repetitur pariter bis *Alleluja*, ita usus Romanus proscripsit antiquas repetitiones dictæ vocis *Alleluja*, quæ usque ad nauseam dicta die repeteba-

tur. Reformatio hæc emanavit ab Alexandro II. testante hoc Micrologo cap. 47. ut tradit etiam Gavantus, ut videlicet ejus geminatio, addit Durandus lib. 6. cap. 34. num. 18. ad finem præcedentis temporis referatur, & ejus dispositio luctui sequentis temporis assignetur: tum quia non decet, inquit Leo IX. Cap. Hi duo de consecrat. dist. 1. cantare *Alleluja*, quando *Lapsus Prioplasti in Ecclesia recitatur*: recitatur autem in Lectionibus hujus Dominicæ.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. X. De Feria quarta Cinerum.

Gavant. pag. 92. col. 1. n. 1. -- *Est privilegiata hæc Feria &c.*) Adeo est privilegiata hæc Feria, ut ei cedere debeat Festum quaecunque, etiam Patroni, aut Titularis &c. Rursus juxta Rubricam VII. de Octavis, cessant ab hac die omnes Octavæ, ita ut si aliquod Festum, quod celebrari solet cum Octava, paulo ante Quadragesimam venerit, & jam per aliquot dies factum sit Officium de ejus Octava, adveniente Quadragesima, adeoque hac Feria IV. Cinerum, nil amplius sit de ea, nec Commemoratio: si autem dies Octavæ cadat in prædictam Feriam IV. Cinerum, quid, & quomodo agendum sit in pridianis Vesperis, satis innuimus supra in nostris Observationibus ad Cap. 2. Sect. 6. de Antiphonis majoribus Adventus, & etiam alibi, nempe in Observationibus ad Cap. 8. Sect. 3.

Quia tamen aliqui ex speciali privilegio celebrant aliquod Festum cum Octava etiam in Quadragesima, v. g. Benedictini de S. Benedicto, & de S. Scholastica, ut alibi diximus, debemus hoc loco mentionem facere Decretorum editorum 24. Januarii 1682, quæ dantur in nostro Indice sub numeris 123. & 124. in quibus statuitur, quod qui habent privilegia celebrandi Octavas in Quadragesima, non ideo debent facere Commemorationem in Feria IV. Cinerum, & quod prædicto Officio Feriæ IV. Cinerum relinquendo Commemorationem Octavæ, debent dicti privilegiati dicere Preces, Psalmos Graduales &c. quodve in Decr. S. R. C. de die 23. Junii 1736. in una Einsliten. declaratur etiam pro Dominicis primæ Classis Quadragesimæ in die vel infra Octavam occurrentibus, & datur in nostro Indice sub n. 325.

Cap. XI. De Dominicis Quadragesimæ.

caret novis Observat. & Additionibus.

Novæ

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. XII. De Dominica Passionis.

I. Gavant. pag. 93. col. 2. n. 1. -- *Teguntur Cruces, & Imagines, &c.*) In pridianis Vesperis hujus Dominicæ juxta Romanum Ritus teguntur Imagines, & Cruces in Ecclesia; ita statuitur in Ceremoniali Episcoporum lib. 2. cap. 20. quod & in postrema recognitione auctoritate Urbani VIII. insertum fuit in Missali. In multis tamen Galliarum locis receptum est, ut id fiat Sabbato ante Dominicam primam Quadragesimæ; sed Romanus usus, & Ritus longè conformior est rationi, quam affert Durandus lib. 1. cap. 3. n. 34. *qui tunc, inquit, divinitus fuit abscondita, & velata in Christo, permittit enim se capi, & flagellari, ut homo, tanquam non habens in se virtutem divinitatis;* unde in Evangelio hujus diei dicitur: *Jesus abscondit se, & exiit de templo.* In Sacello Pontificio hac die juxta dispositionem Ceremonialis à Marcello Corcyrensi editi cum in fine Evangelii dicitur: *Jesus autem abscondit se, & exiit de templo,* Clerici Capellæ super Altare velum paratum cordulis in rotulis supra in altum confixis euntibus, sursum traherent, ut eo Imagines omnes ibidem depictæ cooperirentur. De hoc Ritu cooperiendi Imagines jam in superiori Tomo cum nostro Gavanto sermonem fecimus, unde videantur ibi dicta. Solum advertimus hoc loco, quod vela ista, quibus Cruces, & Icones Altarium cooperiuntur, debent esse violacei coloris, nec mutari opus est juxta colorem Festorum occurrentium. Nuda quoque sint oportet, ac plana, absque ulla Imagine, vel alio signo Crucis in medio intexta.

II. Gavant. pag. 93. col. 2. n. 2. -- *Si ut etiam in Invitatorio &c.*) Agit hic Gavantus de Rubricis præscribentibus omissionem *Gloria Patri* toto hoc Passionis tempore in Responsoriis &c. Præsertim verò in Invitatorio ad Matutinum; circa quod Invitatorium or-

ta fuit quæstio, an post versum *Quadragesima annis dicto ex integro in Officio de tempore Hodie si vocem Domini &c.* & omissio *Gloria Patri*, dici debeat à Cantoribus *Nolite obdurare corda vestra*, ac tum integrè repeti *Hodie si vocem Domini &c.* Hoc dubium fuit S. C. propositum, quæ respondit: omissis *Gloria Patri*, & *Nolite obdurare*, repeti tantum debere Invitatorium *Hodie si vocem Domini &c.* 4. Julii 1683. in *Ruremondan.* & in *Indice n. 143.*

III. Gavant. pag. 94. col. 1. n. 8. -- *In secundis Vesperis Dominica Passionis inchoato Festo per Commemorationem semiduplicis &c.*) In Responsorio brevi Completorii in secundis Vesperis Dominicæ Passionis vult Gavantus non esse omitterendum *Gloria Patri*, si in prædictis Vesperis facta fuerit Commemoratio alicujus Festi semiduplicis die sequenti celebrandi; quia ait, inchoato Festo per Commemorationem semiduplicis, ea, quæ sequuntur, festiva censentur. Negat tamen hoc in primis Vesperis ejusdem Dominicæ Passionis, seu Palmarum, si fiat Commemoratio semiduplicis præcedentis, quia tunc Completorium sequens, ait Gavantus, habet magis de ratione Dominicæ jam inchoatæ in Vesperis, quam de ratione Festi jam finiti, & idcirco tunc debet omitti versus *Gloria Patri*. Non placet tamen Gayeto hoc Gavanti discrimen, tum quia utrumque Completorium tam Dominicæ, quam Sabbati, æquè pertinet ad Dominicam, ideoque si in uno omitterendus est versus *Gloria Patri*, erit etiam in altero: tum quia ratio omitterendi, quæ afferri potest optima, æquè pugnat pro utroque. Ratio autem optima hæc est, quòd cum id sit proprium Officii de Passione, ut omitteretur *Gloria Patri* ad Responsoria breviora, perinde, atque propria est, v.g. terminatio Hymnorum in Festis

Domini, certè perinde debet seruari ejusmodi omisso in omni hora, in qua incipit, & desinit Officium de Passione, atque retinetur terminatio propria Hymnorum in omni hora, in qua incipit, & desinit Officium Festi, cujus est propria; at in casu proposito incipit Officium de Passione à primis Vesperis Sabbati, & non terminatur nisi in Completorio Dominicæ, cujus sunt integræ Vesperæ, ergo ejusmodi omisso seruari debet tam in Completorio Sabbati, quàm in Completorio Dominicæ, cum ad idein Officium de Passione utrumque pertineat, hæc Guyetus lib. 4. cap. 18. quest. 26.

IV. Feria VI. hujus Hebdomadæ Passionis celebrari debet Festum Septem Dolorum Beatissimæ M. V. & recitari Officium sub Ritu Duplici majori juxta tenorem Decreti editi die 22 Augusti 1727. & dati in nostro Indice sub n. 269.

Hoc Officium taliter est proprium hujus Hebdomadæ, ut ultra hanc non sit celebrandum, & hoc declaravit S. R. C. die 19. Jun. 1700. in Curien. in nostro Indice sub n. 219. sequenti resolutione: *Si in Fer. VI. post Dominicam Passionis, in qua (in locis, ubi concessum est) celebratur sub Ritu Duplici majori Officium Septem Dolorum B. M. V. occurrat Festum Duplex 1. vel 2. Classis, dictum Officium non est transferendum, vel omittendum.* Advertendum tamen, quòd hæc resolutio non intelligitur de totali omissione in prædicto casu, cum possit celebrari in Sabbato proxime sequenti non impedito, nam die 3. Septembris 1672. emanavit hoc aliud Decretum: *Si Festum de Septem Doloribus B. M. V. occurrat in aliud Festum altioris Ritus, transferatur in Sabbatum sequens: Si verò occurrat cum Festo Annuntiationis ejusdem B. M. V. Vespera dicuntur de Annuntiatione sine Commemoratione de Septem Doloribus.* En igitur, quòd qui habebant specialem concessionem recitandi dictum Officium, poterant illud transferre in Sabbatum sequens. Decretum mox expòsitum datur inter Rubricas Brevia-

rii Ordinis Eremitarum S. Augustini pro mense Martii sub num. 1. Rursum habetur etiam aliud, & clarius simile Decretum editum die 26. Februarii 1693. in quo sic statuitur: *Si Festum de Septem Doloribus B. M. V. quòd multis in locis celebratur Feria VI. post Dominicam Passionis, impediatur ab Officio altioris Ritus, vel majoris dignitatis, transferatur in Sabbatum sequens non impeditum, & non ulterius.* Habetur hoc Decretum initio Breviarii Romani ad usum Fratrum Minorum Cappuccinorum pro mense Martio sub num. 1. ac etiam per modum Rubricæ hoc idem reperitur in Corpore Breviarii Monastici in fine mensis Martii.

Præfata Decreta concedebant translationem dicti Officii in Sabbatum sequens, si non fuisset impeditum aliquo Officio novem Lectionum, sed postquam emanavit Decretum Benedicti XIII. à nobis supra allegatum sub die 22. Augusti 1727. de celebrando hoc Officio in Ecclesia Universali, aliud emanavit Decretum die 25. Januarii An. 1729. datum in nostro Indice sub num. 272. in quo statuitur, quòd, quando in prædicta Feria VI. post hanc Dominicam Passionis ob concurrentiam Officii secundæ Classis, hoc Septem Dolorum B. V. recitari minimè valeat, idem Officium die Sabbati immediatè sequentis, non obstante, quòd dicta die occurrat aliud Officium alterius Sancti, dummodò non sit altioris Ritus, ab Ecclesia Universali in posterum celebretur, & Festum Sancti occurrentis, juxta Rubricas generales, transferatur. Quapropter modo transfertur dictum Officium in dictum Sabbatum, etiamsi fuerit impeditum alio Officio, inferioris tamen, vel æqualis Ritus, nam si idem Sabbatum occupatum fuerit ab Officio altioris Ritus, tunc Officium Septem Dolorum B. M. V. non erit amplius transferendum, sed omittendum, quia, ut diximus, extra præfatum Sabbatum ad tempus Paschale transferri nequit.

Ex Decretis supra expositis spectantibus ad hoc Officium sequitur primò, quòd, licet Officia universalia sint regulariter transferenda, hoc tamen Officium de Septem Doloribus excipitur ab hac Regula, quia non est transferendum nisi in Sabbatum sequens, & sic nunquam ad tempus Paschale facienda est de eo Festiva translatio; quando autem in Decreto supra allegato sub die 22. Augusti 1727. dicitur, *servatis in reliquis Rubricis Missalis, & Breviarii Romani*, hoc intelligi potest, vel de concurrentia alterius Officii ejusdem Ritus, & non dignioris in dictam Feriam VI. simul incidentis, & ideo transferendi; vel de alia concurrentia, alterius quidem Officii, sed altioris Ritus & dignioris, & ideo celebrandi, vel de concurrentia respectu Vesperarum digniorum cum Commemoratione de minus digno, quæ omnia profectò servari debent etiam in hoc Festo, & Officio Septem Dolorum, & quamvis, ut optimè notat etiam Johannes Baptista Pitonus in suis Constitutionibus, & Decisionibus pro Sacris Ritibus num. 1468. Noster Pasqualigus de *S. cris. nova Legis tom. 1. quest. 279. sub num. 2.* teneat, quòd, quando in Officiorum Indultis additur Clausula - *Juxta Rubricas Missalis, & Breviarii Romani* intelligenda venit facultas transferendi, atamen dicendum, quòd pro hoc Officio adest particularis exceptio, vel quòd etiam hoc reverà transfertur, sed in solam diem immediatè sequentem, & sic opinio tanti Auctoris etiam in hoc casu aliquo modo verificatur.

Secundò sequitur, quòd si primæ Vesperæ de dicto Festo Septem Dolorum concurre-

rint cum secundis de Annunciatione, ut accidit in Tabula XIII. & XIV. nostri Ordinis Perpetui, tunc in secundis Vesperis de Annunciatione non erit facienda Commemoratio de prædictis Septem Doloribus; ita etiam si secundæ Vesperæ de Septem Doloribus concurrerint cum primis de Annunciatione, ut evenit in nostra Tabula XII. tunc Vesperæ erunt de sequenti die sine Commemoratione præcedentis.

Adnotandum præterea est, quòd, quando primæ Vesperæ de eisdem Septem Doloribus fuerint impeditæ, sive à Festo Annunciationis, sive ab alio Officio altioris Ritus, tunc ut integra dicatur Sequentia, quæ dicitur loco Hymni, pars omnia in dictis primis Vesperis impeditis uniri debet alteri parti Matutini, sicuti fit in Hymnis S. Martinæ, & aliorum similium.

Et notandum etiam est, quòd in imagine B. M. V. quamvis pictæ ad representandum dolorem passum in morte Filii constantissimè retinendus est, tamen color caruleus, non verò niger, seu ater, cum minimè fingendum sit, eam veste lugubri voluisse prosequi funus Filii, quem certò sciebat esse Verbum Dei, ac voluntariè se offerre pro Redemptione totius generis humani, & post triduum cum majestate à mortuis surrecturum; & cum hæc imago Virginis juxta Crucem stantis depicta fuisset cum stola, sive Amiculo nigri coloris, S. R. C. jussit, ut depingeretur cum stola carulea, ut legitur apud Pascuccium in Compendio ad Consultationes Canonicas Jacobi Pignatelli *part. 1. de Canonizat. Sanctorum; & part. 2. tit. de Rit.*

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. XIII. De Dominica Palmarum & Hebdomada majore.

I. Gavant. pag. 94. col. 2. num. 4. - - *In Horis Canonicis hujus tridui &c.* In postremo triduo majoris Hebdomadæ celebrat Ecclesia triduas exequias mortis Christi Do-

mini, ait Gavantus ex Ruperto, quomodo autem sint celebranda hujusmodi Officia, seu Horæ Canonice horum dierum, non ita exactè tradit Gavantus, ut nihil desiderandum

dum sit: quapropter aliqua suis Commentariis adjiciemus pertinentia ad Ceremonias, & Ritus servandos in Horis Canonicis recitandis, nam ea, quæ pertinent ad Missæ Sacrificium, & alias functiones Ecclesiasticas horum dierum, satis, & abundanter descriptimus cum eodem Gavanto in superiori Tomo.

Itaque pro Matutinis tenebrarum celebrandis Feria IV. hujus Hebdomadæ, Altare paramentis violaceis ornatur absque floribus, ac Sanctorum imaginibus, seu Reliquiis, & super illud sint sex candelabra ex materia obscura, & candelæ ceræ communis; à latere verò Epistolæ, in plano Presbyterii, ubi scilicet Subdiaconus cantare solet Epistolam, vel ubi poni solet Faldistorium Episcopi, dum in eo Episcopus celebrat, præparetur Candelabrum triangulare ligneum, in quo quindecim candelæ pariter ceræ communis pro Matutinis tenebrarum tantum, affigantur hinc inde gradatim insurgentibus septenis clavis ferreis, in supremo loco habentibus quintumdecimum, æqualiter inter se distantibus, cum suis lucernulis, seu girellis, opere tornatili elaboratis, si fieri potest, sintque candelæ prædictæ duarum, aut trium circiter unciarum, & quotidie hoc triduo, si fieri potest, renoventur.

Si Sanctissimum Sacramentum sit super Altare, ante quod dicendæ sint Matutinæ, omnino removeatur paulò ante Completorium, & cum debita decentia in aliquod Sacellum transferatur; in hoc Sacello servari debent lampades accensæ, quæ nunquam extinguere debent, donec ibi asservetur idem Venerabile. In Altari, à quo removetur SS. Sacramentum, debet relinqui ostium Tabernaculi apertum, ne adoretur, quod ibi non est.

Sed quia Matutinum hac die celebrandum, spectat ad sequentem diem, quæ sollemnis est, ratione Cænæ Dominicæ, ideò quamvis Officium ipsum ratione Dominicæ Passionis, quæ præcipuè recolitur, sit lu-

tuosum, Campanarum tamen sonitus harmonicus, & festivus esse debet, usque ad Gloria in excelsis &c. sequentis diei inclusivè.

Itaque hora convenienti, quæ erit media inter meridiem, & occasum Solis, postquam ter sollemniter pulsata fuerint Campanæ, inchoabitur Officium, ita ut circa occasum Solis terminetur.

Completorium hac die cantabitur more solito (post secundum Campanarum signum) in cujus fine dum dicuntur Preces flexis genibus, & Antiphona B. V. per Acolythum deputatum accenduntur cerei in Candelabro triangulari, incipiendo ab altiori, qui est in cuspide, & continuando prius à parte Evangelii, deinde à parte Epistolæ.

Rursus eodem tempore per alios pariter duos Acolythos deputatos accenduntur in Altari sex cerei, incipiendo juxta morem ab iis, qui sunt Cruci proximiores, quibus omnibus accensis, extinguuntur, & amoventur candelæ cum Candelabris, quæ accensæ fuerant pro Completorio, & interim hac die pulsantur tertio Campanæ, & datur tertium Matutini signum, quo terminato, & finita Antiphona B. M. V. flexis genibus, & post eam dictis secretò, more solito, *Pater noster, Ave Maria, & Credo*, & dato à Superiore signo, omnes surgunt, & versùs Altare inclinati, dicunt iterum secretò *Pater, Ave, & Credo*.

II. Gavant. pag. 95. col. 1. n. 8. - - *Prima Antiphona est: Zelus domus tua &c.* Officium immediatè incipit ab Antiphona *Zelus domus tua*, quam superior Celebrans inchoare debet, signans se interim signo Crucis, quod omnes pariter præstare debent in principio cujuslibet Horæ Canonice, Chorus deinde prosequitur Antiphonam, qua terminata, cum modica deflexione vocis, ut præscribit Directorium Chori antiquum, Cantores intonant Psalmos, qui graviter, ac devotè cantantur à Choro, absque instrumentis musicis, quæ nullo pacto in hujusmodi

modi Officiis adhiberi debent, & post tres Psalmos cujusvis Nocturni, iidem Cantores intonant juxta solitum versiculos, omnesque observant respectivè eodem Ritus, qui servari solent ad alias Matutinas sollempnes. Unde ubi solet præintonari Celebranti ab aliquo ex Cantoribus, seu ab alio principium Antiphonæ, etiam in his Matutinis eodem ordine, ac ritu præintonari debet.

In fine cujuslibet Psalmi, utroque Choro simul conveniente, aliquantulum inflectitur vox, quod in toto hoc triduo servatur in ultimo versu Psalmorum, ac in fine Lectionum, prout habetur in Directorio Chori & in Cærem. Paridis de Grassis l. 2. c. 50.

III. Gavant. pag. 95. col. 1. num. 9. *Ad animumque Psalmum extinguitur candela &c.* Finito quolibet Psalmo, Sacrista, vel potius aliquis Acolythus, facta in medio Chori, vel Presbyterii genuflexione ad Altare, & debito instrumento accepto, extinguit unam ex candelis in prædicto Candelabro triangulari positis, incipiens ab ea, quæ est in extremitate ejus à latere Evangelii, & post finem secundi Psalmi pari disciplina extinguit alteram candelam, quæ est in latere Epistolæ, incipiendo etiam ab illa, quæ est in extremitate ab eadem parte Epistolæ, & sic successivè alternatim ab utroque latere singulos cereos extinguit in fine omnium Psalmorum Matutini, & Laudum, usque ad supremum cereum, qui est in cuspidè exclusivè. Extinguendo quolibet cereo, prædictus Acolythus genuflectit Altari, & deposito extinctorio in loco congruo, recedit ad locum suum in cornu Epistolæ.

IV. Gavant. pag. 95. col. 1. n. 10. - - *In fine Psalmi cujuslibet Nocturni &c.* In fine tertii Psalmi cujuslibet Nocturni, & repetita Antiphona, si solent sedere, tunc surgunt omnes, & stant detecto capite, donec dicatur Versus cum Responsorio, & *Pater noster* secreto, quo finito, dum dicuntur Lectiones, omnes sedent, etiam illi, qui stantes solent cantare Psalmos.

Gavant. Rubr. Brev.

V. Gavant. pag. 95. col. 1. n. 11. - - *Neque dicitur Jube Domne &c.* Tunc deputati ad cantandas Lectiones, incipiendo à junioribus, unus post alium accedunt cum debitis reverentiis Altari, & Clero ab utraque parte Chori, ducente aliquo Ceremoniario, vel Acolytho, ad legile (quod nudum esse debet) in medio Chori præparatum, vel ubi Lectiones solent legi, & non præmittendo *Jube Domne &c.* cantant successivè Lectiones tono in Directorio Chori explicato; Celebrans tamen ultimam solet cantare, qui ritus servari debet, nisi alicubi alia sit consuetudo. In fine cujuslibet Lectionis non dicitur *Tu autem Domine &c.* sed Lectiones primi Nocturni, desumptæ ex Lamentationibus, seu Threnis Hieremiæ Prophetæ, concluduntur per illa verba: *Jerusalem, Jerusalem, convertere &c.* inflectendo tamen parumper vocem. Cantata Lectione, factis iterum reverentiis à Cantore Altari, & Choro, pergit ad locum suum. Lectiones verò secundi, & tertii Nocturni pari modo, sed diverso tono cantantur, ordine supradicto, & proferendo ultima Lectionis verba, fit aliqua vocis inflexio. Responsoria cujuslibet Lectionis cantantur, ut in aliis Matutinis, & post tertiam Lectionem cujuslibet Nocturni, repetita per Chorum ultima parte Responsorii post Versum, Chorus totum illud repetit à principio.

Advertendum tamen est, quòd qui trans-eunt ante Crucem, in medio majoris Altaris positam, toto hoc triduo, quod incipit à supradicta remotione SS. Sacramenti, hoc etiam absente omnes debent genuflectere unico genu, præter Celebrantem paratum, qui solum profundam facit reverentiam, nisi aliud notetur, quia in die Parasceves etiam ipse genuflectit; coram aliis verò Crucibus, quæ in Altaribus reliquis, aut locis positæ sunt, sola inclinatio ab omnibus est de more facienda.

VI. Gavant. pag. 95. col. 2. num. 17. - - *Antiphona ad Laudes &c.* Laudes cantantur

L 1

tur

tur eodem modo, quo Matutinum, cum extinctione unius candelæ in fine unius Psalmi, post quem reperitur Antiphona, ut dictum est de Psalmis Matutini. Prima Antiphona inchoatur à Superiore, seu ab alio Officiatore, sicut & Antiphona ad *Benedictus*. Canticum *Benedictus* cantabitur alternatim ab utroque Choro, sicut in aliis Matutinis in tono sollempniori ipsius Antiphonæ, quæ ei præmittitur; si ad alios Psalmos sedere solent in Choro, ad hoc Canticum, omnes, qui adsunt, stant nudo capite, interim verò à Sacrista, vel ab alio lampades omnes, & alia omnia luminaria Ecclesiæ extinguuntur, præter illa, quæ ardent coram SS. Sacramento. Cùm autem in dicto Cantico cantatur versiculus ille: *Ut sine timore &c.* vel Acolythus ille, qui extinguit candelas trianguli, vel alius incipit extinguere singulatim ad quemlibet ex sequentibus versiculis singulos sex cereos Altaris hoc ordine. Ad dictum versiculum *Ut sine timore &c.* extinguitur primus cereus, qui est remotior à Cruce Altaris in cornu Evangelii. Ad sequentem versiculum: *In sanctitate &c.* extinguitur secundus cereus, qui est remotior à Cruce à parte Epistolæ. Et sic successive alternatim extinguuntur singuli cerei ad singulos versiculos, ita ut non nisi in fine versiculorum remaneant extincti. In nostra Congregatione adhibentur duo Clerici retro Altare stantes ex utraque parte, quorum unusquisque utitur extinctorio, & vicissim extinguunt prædictos cereos. Juxta sententiam tamen Bauldry, alius servatur ordo in extinctione horum cereorum, nam præscribit, quòd incipiatur ab eo, qui est remotior à Cruce, & deinde procedatur ad duos immediate sequentes; deinde, his tribus extinctis præscribit, quòd Minister accedat ad aliud cornu Altaris, & eodem ordine extinguat tres alios cereos in cornu Epistolæ, incipiendo pariter ab eo, qui est à Cruce remotior. Rursus in Ceremoniali Cathedralis Parisiensis, necnon in Monastico S. Mauri disponi-

tur, quòd in extinguendis hujusmodi cereis, tam Altaris, quàm trianguli incipiatur ab eo, qui est à latere Epistolæ.

Dum reperitur Antiphona Cantici *Benedictus*, Minister remouet ex cuspide Candelabri cereum ibi relictum, eumque accensum sustinet genuflexus, manu elevata super cornu Epistolæ Altaris, & cùm inchoatur versus *Christus factus est &c.* illum sic accensum abscondit in eodem Epistolæ cornu sub Altari, vel alio modo post Altare, ita ut tale lumen non appareat.

VII. Gavant. pag. 95. col. 2. num. 18. - Versus ille: (*Christus factus est &c.*) Finita Antiphona Cantici *Benedictus*, solus Celebrans, seu Superior cantando gravi voce, inchoabit versum: *Christus &c.* non plura; in aliis verò horis incipiet præfatum versum dicendo sine cantu hæc verba: *Christus factus est*, nec plura, nec pauciora, toto hoc triduo, Choro cætera eodem tenore prosequente, prout in Breviario.

Cùm inchoabitur ille versus, omnes genuflectent nudo capite usque ad finem Matutinarum, & postquam secretò dictum fuerit *Pater noster*, Officiator, vel Superior incipiet Psalmum *Miserere mei Deus*, humiliori voce, & cum inflexione modica ad ultimam verba versus ultimi. Finito hoc Psalmo idem, qui supra permanens genuflexus, id quòd etiam faciet ad omnes horas hujus tridui, inclinato paululum capite, absolute, ac eodem tono dicet Orationem *Respice, quesumus &c.* non præmittens *Domine vobiscum &c.* neque *Oremus*; ac in fine inflectet paululum vocem, ut supra, & secretò dicet cum omnibus aliis, *Qui tecum vivit, & regnat &c.*

VIII. Gavant. pag. 96. col. 1. num. 21. - *Fragor denique fit, & strepitus &c.*) Oratione completa, Superior Chori, vel Ceremoniarus excitabit fragorem, ac strepitum, percutiens manu librum, aut scabellum; ac similiter omnes alii facient, donec Acolythus deputatus accensum cereum, quem tenebat occultum, spatio Dominicæ Orationis, vel

cir-

circiter à finita prædicta Oratione, illum producat, & in summitate Candelabri suo loco reponat, hoc enim prolato, omnes à strepitu cessare debent, & Ecclesiæ Custodes invigilare, ne strepitus ulterius protrahatur, in illis locis præsertim, in quibus fit talis fragor cum excessu.

Terminato sic Matutino, hac die non datur Campanula signum, neque ubi moris est, & diebus sequentibus, neque dabitur hoc signum cum crotalo; omnia enim his diebus terminant cum prædicto fragore, & solum post ipsum, ubi moris est, fit aspersio Aquæ benedictæ in Choro, deinde omnes sub silentio discedunt.

Si tamen Matutinum terminatur hora convenienti, nempe hora Vespertina, hac die pulsatur in Turri Salutatio Angelica signo Campanæ, non verò duobus diebus sequentibus, in quibus hoc signum debet dari Instrumento ligneo.

Post Matutinas tenebrarum, & omnia prædicta, extinguetur cereus, qui per aliquod spatium in cuspide Candelabri accensus remanere debuit, & deinde aufertur idem Candelabrum triangulare cum candelis, quæ, ut diximus, non amplius reponuntur eadem, sed earum loco aliæ novæ, si fieri possit.

Duobus diebus sequentibus, prædicta omnia observari debent, cum aliqua tamen

differentia, nam Altare his diebus, pavementum, & alia similia profus denudantur; Completorium, & aliæ horæ minores dicuntur sine candelis accensis, prout etiam notat Gavantus supra num. 29, ad Vesperas tamen accendi debent, & juxta Gavantum, etiam in horis minoribus ante Missam Feriæ V. quamvis hoc non sit in usu apud omnes Ecclesias.

Hoc triduo ad Primam, Tertiam, Sextam, Nonam, & Completorium Cantor, seu Officiator tantummodo incipiet primum Psalmum, & Chorus alios simul prosequitur, ac si tantum essent versus unius, & ejusdem Psalmi usque ad ultimum illius horæ versum inclusivè, qui terminabitur cum modica inflexione vocis. In Vesperis verò, in quibus Psalmi dicuntur cum Antiphona, Cantores inchoabunt omnes Psalmos de more, & terminabuntur cum modica inflexione vocis. Cerem. Monast. lib. 4. cap. 8.

Si in Altari Majori sit Tabernaculum Sanctissimi Sacramenti, prima die tantum, finitis Matutinis, reponitur cum luminibus, nempe aliquis Sacerdos Cotta, & Stola albæ, ac velo etiam albo paratus, præcedentibus duobus Clericis cum intorticiis accensis, transfert Sacram Pyxidem ab Altari, in quo reposita fuerat, ad Altare Majus, & tunc coram illo lampades accensæ manere debent.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. XIV. De Paschate & ejusdem Octava.

I. Gavant. pag. 97. col. 1. *De Paschate.*) In tomo altero ostendimus, diem Paschæ semper cadere in Dominicam proximam post plenilunium Martii, vel quæ est in ipso plenilunio, nunquam ante illud, ne unquam conveniamus cum Judæis, qui luna, sive die quartadecima Martii Pascha celebrant, nam ubi nos solari, ipsi lunari utebantur anno, de qua re præter auctores à nobis ibi citatos videri etiam poterit Cornelius à La-

pide in *Exod. cap. 12.* Si Festum S. Marci, & consequenter Litanæ Majores incidant in Paschatis diem, quid faciendum sit, dicitur infra *cap. 16.* Hoc die Sancto Paschæ decet, ut Matutinæ sollemniter ante Auroram (quo tempore nimirum resurrexisset à mortuis Christum credimus,) celebrentur. Ad Laudes, & Vesperas Celebrans intonat sollemniter Antiphonam: *Hæc dies, &c.*

Ad Primam verò dum Lector Martyrologii annunciat hodie tono sollemniori sollemnitate Paschalem dicens: *Hæc dies, quam fecit Dominus &c.* Omnes in Choro stant nudo Capite: cum verò postea dicuntur Kalendaræ, & annunciat Martyrologium sequentis diei, omnes sedent more solito. Ad Primam, Tertiam, Sextam, & Nonam, post *Deus in adiutorium*, & *Gloria Patri &c.* cum *Alluja* in fine, dicuntur immediatè Psalmi consueci (qui ad Primam sunt iidem, qui in Festis, scilicet *Deus in nomine tuo, Beati immaculati*, & *Reverbe*) quibus finitis inchoatur ab Officiatore Antiphona *Hæc dies*, quam prosequitur Chorus, & postea dicitur Ora-

tio, quæ ad Primam est, ut in Psalterio, *Domine Deus &c.* & post eam reliqua, prout in Psalt. ad Primam in Dominica. Lectio brevis: *Si consurrexeris cum Christo &c.* ut ibidem.

Ad reliquas Horas minores post Antiphonam: *Hæc dies &c.* Psalmis consuetis immediatè subjunctam, dicitur ab Officiatore: *Dominus v. biscum &c.* & Oratio diei posita in Laudibus, ac reliqua pro more.

In fine Laudum, ac Vesperarum tantum dicitur *Benedicamus Domino, Alleluja, Alleluja*, & respondetur *Deo gratias, Alleluja, Alleluja*, & ita cantantur Horæ Canonice usque ad Vesperas Sabbati in Albis exclusivè.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. XV. De Tempore Paschali.

I. Gavant. pag. 98. col. 1. num. 2. - *In secunda Feria &c.* Si Festum Annunciationis B. M. V. occurrat in Parasceve, vel Sabbato Sancto, sicut contingit in nostris Tabulis perpetuis V. & VI. tunc ex Decreto S. R. C. edito 11. Martii 1690. & dato in nostro Indice sub n. 159. transfertur ejus Officium, unà cum præcepto audiendi Missam, & vacandi ab operibus servilibus, ad hanc Feriam secundam post Dominicam in Albis, ita ut alia Festa, vel prius translata, vel in hanc Feriam incidentia, si hæc posteriora non sint altioris Ritus, protrahenda, vel transferenda sint (quoad Officium, & Missam) in aliam diem non impeditam; eò quòd per dictum Decretum ab Alexandro VIII. approbatum, hæc Feria II. sit dies fixa in tali eventu prædicta Festivitate Deiparæ. Unde deducitur, quòd si Festum Annunciationis, quod est secundæ Classis, ob Festum aliud altioris Ritus, nempe primæ Classis, in eadem hac II. Feria occurrens, aliquando, aut alicubi transferri debeat quoad Officium, & Missam; non propterea transferri debet obligatio in hac eadem Feria II. audiendi Missam, & vacandi ab omni opere servili, quia semper

perseverat Annunciationis Festum hæc die affixum in prædicto eventu; Quo die in tali casu prohibentur Missæ in Oratoriis privatis.

Quamvis tamen Annunciatio tanquam Festum secundæ Classis cedere debeat Festo altioris Ritus, seu primæ Classis occurrenti in hac Feria II. ut exprimitur etiam in Decreto allegato S. C. non tamen cedit Festo altioris Ritus solummodò translato, eò quòd hæc Feria II. est dies fixa pro Festo Annunciationis, quando hoc à Parasceve, aut Sabbato Sancto in eam transfertur, atque adeò impedit respectu alterius Festi etiam Ritus altioris, quando hoc ob proprium suum diem impeditum necesse habet pariter transferri.

Videndum est etiam Decretum editum die 14. Junii 1692. & positum in nostro Indice sub num. 171. in quo statuitur, ut quotiescunque contingat Annunciationis Festum etiam quoad solum Officium post Octavam Paschæ transferri, idem ceteris Festis æqualis Ritus semper præponatur, licet temporis ordine sit in Kalendario posterius illis, ex quo sequitur, quòd si hoc modo transferri debeant Festum S. Joseph, & Festum præ-

dictum

dictum Annunciationis, licet utrumque sit secundæ Classis, & Festum S. Joseph sit prius in Calendario, tamen ob reverentiam Incarnationis prius transfertur memoratum Festum Annunciationis; ubi autem S. Joseph est Patronus loci, seu Ecclesiæ Titularis, prius transferendum esset hujus Festum ob majorem Ritus sublimitatem.

In nostris Observationibus supra ad Cap. VII. Sect. III. num. XV. agitavimus quaestionem, utrum, quando celebratur Festum Annunciationis hac II. Feria tanquam die fixa, juxta allegatum Decretum S. C. ab Alexandro VIII. approbatum in Ecclesiis sub eodem Titulo Annunciationis B. M. V. consecratis, possit celebrari idem Festum cum Octava? & fuimus in sententia affirmativa, videri igitur possunt ea, quæ ibidem à nobis dicta sunt.

II. Gavant. pag. 98. col. 1. n. 3. - - *Psalmi dicuntur hoc tempore Feriales &c.* Sicut toto hoc tempore Paschali in Officio de Feria dicuntur Psalmi Feriales ad Matutinum sub unica tantum Antiphona *Alleuja*, ita in Festis novem Lctionum Psalmi in quolibet Nocturno dicuntur sub prima tantum Antiphona ejusdem Nocturni, servato Ritu Duplici, vel Semiduplici competente ei Festo, de quo fit Officium.

In Festis Simplicibus pariter Psalmi omnes de Nocturno currentis Feriæ dicuntur sub una Antiphona *Alleuja*, ut notatur in Psalterio tempore Paschali, & in prædicta Feria II. post hanc Dominicam in Albis.

In Festis SS. Apostolorum, & Evangelistarum, necnon unius, aut plurimorum Martyrum hoc tempore Paschali occurrit Officium dicitur, uti notatur in Breviario suo loco, tempore Paschali.

In Festis verò B. M. V. Confessorum Pontificum, & non Pontificum, item Sanctarum Virginum, & non Virginum aliorumque non habentium Officium particulare pro tempore Paschali, Officium fit, ut aliis temporibus, nisi quod ad Invitatorium, Anti-

phonas, versusque Nocturnorum, ac reliquarum Horarum (exceptis tamen Versibus precum, quæ dicuntur ad Primam, & Completorium) necnon ad Responsoria Lctionum in Nocturnis additur in fine unum *Alleuja*, dummodo jam antecederet *Alleuja* aliquo non terminetur, tunc enim aliud juxta Rubricas, non additur. Advertendum etiam, quod non dicitur tertium Responsorium in Officio Feriali, sed ejus loco Hymnus *Te Deum laudamus*, quia harum Feriarum Officium est Festivum usque ad Ascensionem, excepta Feria II. Rogationum, in qua dicitur tertium Responsorium loco *Te Deum*.

III. Gavant. eod. num. 3. - - *Ad Laudes iidem semper Psalmi dicuntur &c.* In Feriali Officio ad Laudes Antiphonæ, & Psalmi toto hoc tempore Paschali dicuntur de Dominica, ut in Psalterio tempore Paschali. Capitulum: *Christus resurgens ex mortuis &c.* uti notatur Feria II. post Dominicam in Albis in proprio de tempore, necnon in fine Laudum Dominicalium ante Canticum *Benedictus*. Hymnus, & Versus, ut in Dominica in Albis, Antiphona ad *Benedictus* propria, Oratio Dominicæ præcedentis.

IV. Gavant. eod. n. 3. - - *Et Commemoratio de sola Cruce &c.* Post prædictam Orationem fit in eodem Officio Feriali Commemoratio de S. Cruce, non quidem illa, quæ alioquin dici solet per annum in Officio Feriali, sed alia Tempori Paschali propria, quæ pro Laudibus, ac Vesperis adnotata est dicta Feria II. post Dominicam in Albis in proprio de tempore, & dicitur quotidie in Laudibus, ac Vesperis usque ad Ascensionem tam in Officio de tempore, quam de Sanctis, nisi sit Duplex, vel infra Octavas: alia autem Commemorationes de S. Maria, de Apostolis &c. non dicuntur toto tempore Paschali.

Prima Ferialis Officii toto tempore Paschali dicitur, uti in Festis, dicendo tantum tres Psalmos consuetos sub Antiphona *Alleuja*, ut in Dominica tempore Paschali. Ca-

pitulum *Regi seculorum &c.* Hymnus cum clausula Paschali. In Responsoris Brevibus duplex *Alleluja* cum Versu: *Qui surrexisti à mortuis &c.* usque ad Ascensionem etiam in Festis (nisi proprium habeant, ut habent Festa B. M. V.) Preces de Dominica, ut ibi in Psalterio. Ad Absolutionem Capituli Lectio Brevis: *Si consurrexisti &c.*

Ad *Tertiam, Sextam, & Nonam* in Feriali Officio huius Temporis dicuntur Hymni cum clausula Paschali; Psalmi sub Antiphona *Alleluja*, ut in Dominicis tempore Paschali modo notato in Psalterio, & proprio de tempore dictæ Feriæ, Capitula, & Responsorialia Brevia uti notantur ibidem, Oratio Dominica præcedentis.

Ad Responsorialia Brevia prædictarum Horarum tum in Ferialibus, tum in Festis occurrentibus hoc tempore Paschali, nempe ab Octava Paschæ, usque ad Sabbatum post Pentecosten inclusive, ante primum Versum dicantur duo *Alleluja*, quæ etiam post dictum primum Versum ante *Gloria Patri*, repetuntur loco partis Responsorii (extra tempus Paschale alioquin poni solitæ) in fine au-

tem secundi Versiculi dicatur tantum unum *Alleluja*, ut in Rubrica Sabbati in Albis, ac Rubrica generali 28. num. 5.

Vesperæ FERIALES dicuntur sub una Antiphona *Alleluja*, in Festis verò dicuntur pro quolibet Psalmo suæ Antiphonæ sub Ritum Duplici, vel Semiduplici, vel propria, si eas habeant, vel de Comuni, addendo in fine cujuscunque Antiphonæ *Alleluja*, prout fit ad Laudes; ad Completorium verò loco Antiphonæ *Miserere* dicitur *Alleluja &c.* prout notatur in Breviario. In Officio parvo B. M. V. quod tempore Paschali dicitur, in Choro non additur *Alleluja* Antiphonis, neque Versibus, neque Responsoris, ut habetur in Rubrica generali 37. & confirmatur S. C. Decreto edito die 28. Martii 1626. & dato in nostro Indice sub n. 52.

Ceterum sicut si fiat translatio alicujus Festi à Tempore non Paschali ad Paschale, recitantur Officium, ac Missa, prout tempore Paschali, ita, si fiat translatio à tempore Paschali ad non Paschale, recitantur prout tempore non Paschali.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. XVI. De Litanis majoribus & minoribus.

I. Gavanti. pag. 99. col. 1. n. 1. - *Si occurrant Litanie majores in Paschæ &c.* De Litanis tum majoribus, tum minoribus sermonem habuit Gavantus etiam tom. 1. part. 4. tit. 1. n. 7. & seqq. & nos quoque nonnulla ibidem observavimus, & addidimus, unde ne eadem hic repetantur, videantur ibidem dicta, præsertim quoad originem talium Litaniarum, & quoad Missam post eas celebrandam; hoc loco aliqua adjiciemus, spectantia ad Horas Canonicas recitandas in Ferialibus, quæ Rogationum dicuntur, & ad Ritum servandum in Processionibus, in quibus præfata Litanie recitantur.

II. Gavanti. pag. 99. col. 1. n. 2. - *Nunc autem Homilia legitur super Evangelium Mis-*

se &c.) Tres dies præcedentes Festum Ascensionis vocantur FERIAE Rogationum, quia in iis fiunt *Litanie minores*, id est, *Rogationes*, seu *Deprecationes*, ob remissionem peccatorum obtinendam, pacem, conservationem frugum, & cæteras necessitates; primus prædictorum dierum vocatur communiter FERIA II. Rogationum, quia occurrit in FERIA II. talis Hebdomadæ, & ita secundus dictorum dierum vocatur FERIA III. Rogationum &c. de quibus hoc loco notandum occurrit, quod FERIA II. Rogationum est *Feria major*, unde licet non excludat Festum novem Lectionum in ea occurrens, etiam translatum, quo minus in ea possit celebrari, debet tamen fieri semper de eadem FERIA

ria Commemoratio in Laudibus, ac Missa, & quidem ante Commemorationem Festi simplicis, si etiam de eo simul occurrente sit facienda commemoratio, attamen post commemorationem de die infra Octavam, si tamen simul occurrat. Rursus in eodem Festo occurrente in hac Feria debet de eadem legi nona Lectio, & in Missa ultimum legi Evangelium etiamsi tale Festum fuerit primæ Classis, quod diximus de Evangelio hujus Feriæ legendo in Missa, & de Commemoratione facienda, intelligi debet in Missis privatis, non verò in sollempni, quia hac die debent cantari duæ Missæ, si occurrat Festum, uti alibi diximus, quarum prima est de Festo, in qua nulla fit Commemoratio Feriæ, secunda verò esse debet de hac Feria, in qua nulla fit Commemoratio Festi.

Quòd si Festum duplex, aut semiduplex (etiam translatum) in hac Feria occurrens, non habeat proprias Lectiones in primo Nocturno, tunc Lectiones pro I. Nocturno Festi hodie occurrentis sumendæ sunt ex communi Sanctorum, nisi forte initium Epistolæ primæ B. Petri Apostoli heri poni non poterit, tunc enim hodie est ponendum in tali Officio de Festo in primo illius Nocturno, ut præscribit Rubrica generalis 26. n. 7. ac 9. Pari modo, ita disponente eadem Rubrica, sumendæ sunt Lectiones de Communi Sanctorum pro primo Nocturno, si hac Feria II. Rogationum occurrat dies infra Octavam. Si verò hac eadem Feria occurrat dies Octava alicujus Festi, tunc in primo Nocturno diei Octavæ repetendæ sunt Lectiones, quæ in primo Nocturno Festi habentis Octavam sunt lectæ.

Si autem Feria hac II. Rogationum nullum occurrat Festum novem Lectionum, nec dies Octava alicujus Festi, nec dies aliqua infra Octavam, Officium, & Missa fiet de ea, & color erit violaceus. Officium quidem dicetur, ut in Psalterio tempore Paschali. Lectiones propriæ de Homilia in

Evangelio cum tribus Responsoriis (quia non dicitur Hymnus *Te Deum*) ut ibi, & ut supra etiam nos diximus. *Ad Laudes* Antiph. & Psalm. de Dominica cum Antiphona ad *Benedictus*, & Oratione propria. Si simul occurrat Festum simplex, fit de eo Commemoratio in Laudibus, sed de eo non legitur nona Lectio. Non dicuntur preces feriales in hac Feria, sed tantum Commemoratio de S. Cruce suis locis, & quidem post Commemorationem de Festo simplici.

Præterire non debemus, quòd Congregationes illæ, Religiones, Ecclesiæ, seu Nationes, quibus alioquin à sede Apostolica indultum est, ut semel vel pluries in singulis Hebdomadis, aut mensibus dicant Officium, & Missam, v. g. de Sanctissimo Sacramento, aut certo aliquo Sancto diebus nullò Festo duplici, vel semiduplici impeditis, non possunt uti hoc suo Privilegio in hac Feria II. Rogationum, quamvis in eam nullum incidat Festum novem Lectionum. Hoc colligitur ex Decreto edito à S. R. C. 20. Martii 1706. dato in nostro Indice sub num. 236. & hoc Decretum habet etiam locum in Feria IV. Rogationum, seu in Vigilia Ascensionis Domini.

Vesperæ hujus diei, nisi cras occurrat Festum, dicuntur de Feria currente, ut in Psalterio tempore Paschali, ac proprio loco, cum Oratione Dominicæ præcedentis, & Commemoratione de Cruce, Antiphona ad *Magnificat*, ut in proprio de Tempore, color Altaris erit Albus. Si verò sequatur Festum solummodò simplex, tunc quidem Vesperæ usque ad Capitulum pauper eunt de Feria currente, ut in Psalterio tempore Paschali, sed à Capitulo dicuntur (ritu Paschali) de Festo cum Commemoratione de S. Cruce tantum, ut tempore Paschali, color erit Festo conveniens. Si denique cras occurrat Festum, aut Officium novem Lectionum, totæ Vesperæ erunt de illo, sine ulla Commemoratione, si illud fuerit duplex; vel tantum de S. Cruce, si fuerit semiduplex, nisi forte

fortè etiam simul occurrat Festum simplex; tunc enim etiam de hoc facienda erit Commemoratio in hodiernis Vesperis de Festo novem Lectionum (nisi hoc sit primæ vel secundæ Classis) ac crastinis Laudibus cum nona de eo simplici Lectione, (in Festo etiam 2. Classis tantum) si propriam habeat.

Si hoc triduo Festum non occurrat, Altarium Minorum paramenta erunt Officio conformia, Altaris autem majoris, vel ejus, in quo celebratur Missa Rogationum, debent esse conformia huic Missæ, saltem dum hæc celebratur. Vide Gav. Tom. I. part. I. Tit. XVIII. lit. a.

III. Gavant. eod. n. 2. - - De Feria III. Rogationum nulla fit Commemoratio.) Feria III. Rogationum, si in ea occurrat Festum IX. Lectionum, aut dies Octava alicujus Festi, aut dies infra Octavam, fit de illo tam Officium, quam Missæ etiam privatæ cum Commemoratione de Festo simplici in primis Vesperis, ac Laudibus (si quod simul in hac Feria occurrat) atque etiam nona de eo Lectione, si propriam habuerit; at verò de Feria III. Rogationum (quæ est tantum Feria minor) nulla fit Commemoratio, uti nec Festi simplicis, si Festum IX. Lectionum, de quo fit Officium, sit primæ Classis, aut non nisi in Laudibus, ac Missis privatis (cum IX. tamen, dicto modo, de eo Lectione) si sit duplex secundæ Classis.

Si autem hac Feria III. Rogationum occurrat Festum solummodò simplex, tunc fit Officium de eo sine Commemoratione de Feria occurrente, sed tantum de Cruce, ut tempore Paschali, at verò Missa dici tunc potest vel de Festo cum Commemoratione Rogationum, vel de Rogationibus cum Commemoratione Festi simplicis (ut dicitur in Rubrica propria) & tertia Oratio erit *Concede*, ac ultimum Evangelium S. Johannis in utralibet, ut etiam alibi innuimus. Paramenta Altarium minorum in tali Festi simplicis cum hac Feria Rogationum occurrentia, quoad colorem erunt conformia Officio, at verò Alta-

ris Majoris (saltem sub Missa sollempni) & celebrantium ad quodcunque Altare conformia erunt Missæ, quam celebrant, adeoque violacei coloris, si dicant Missam de Rogationibus, secus autem, si dicant Missam de Sancto.

Si denique Feria III. Rogationum nullam omnino occurrat Festum, nec trium, nec novem Lectionum, tunc Officium dicitur de ea, ut in Psalterio tempore Paschali, Lectiones Nocturni de scriptura occurrente, ut in proprio de tempore; Responsorialia duo pariter, ut ibi, post tertiam Lectionem non dicitur Responsorium, sed Hymnus *Te Deum Laudamus*: Ad Laudes Antiph. ut in proprio de tempore. Ad easdem, & reliquas Horas Oratio, ut in Dominica præcedenti.

Si autem nec hodie, nec cras occurrat Festum novem Lectionum, tunc hodiernæ Vesperæ totæ erunt de Feria III. currente, dicendo de ea Psalmos Ferialis sub una Antiphona *Alleluja*, ut in Psalterio tempore Paschali, & reliqua omnia dicentur de eadem Feria currente cum Antiphona propria ad *Magnificat*, & Oratione de Dominica præcedente, etiamsi cras fortè occurrat Festum simplex: & quia hoc sequenti die habere non potest Officium propter cras occurrentem Vigiliam Ascensionis, ideò nec convenit, illud habere hodie primas Vesperas à Capitulo (ut in Rubrica XI. de concurren-
Officii n. 9. & 10. docetur) unde in tali casu de crastino Festo simplici in hodiernis Vesperis Ferialibus fit tantum Commemoratio, superaddendo quidem ei aliam Commemorationem Paschalem de S. Cruce, non verò Commemorationem de crastina Vigilia Ascensionis. Quòd si cras nullum occurrat Festum simplex, in hodiernis Vesperis Ferialibus fit tantum Commemoratio prædicta de S. Cruce, & Color Altarium erit albus.

IV. Gavant. pag. 99. col. 2. n. 5. - - *Fiat processio, non ante disc. datur ab Altari, quam sit cantatum inclusivè: Sancta Maria, ora pro nobis.*) Antequàm agamus de Vigilia Ascensionis

sionis Domini, seu de Feria IV. Rogationum, (de qua inherendo Gavanti vestigiis, agemus infra cum eodem Cap. XVII.) sermonem institutum de ritu servando in Processionibus, quæ sunt hoc triduo ante Ascensionem Domini, & in quibus recitantur Litanias. Modum itaque competenter instituendi Processionem Litaniarum tam majorum, quæ recitantur in Festo Divi Marci, quam minorum, quæ recitantur hoc triduo, tradit Rituale Romanum in Rubrica, seu Titulo de Processionibus, nec non Ceremoniale Episcoporum Lib. 2. Cap. 32, & ex iisdem Castaldus in Ceremoniali nostræ Congregationis Lib. 3. Cap. 21. num. 5. & in Praxi Ceremoniarum Lib. 3. Sect. IX. Cap. 6. n. 1. & seq. Quarti in Lib. de Processionibus punct. 9. Bauldry part. 2. Manualis à Cap. 17. & part. 4. Cap. 12. à n. 9. nec non Gerlacus Vinitor part. 6. Tit. 20. ex quibus omnibus hæc colliguntur, servari debere in prædictis Processionibus.

1. Mandè die, ac hora statuta, & pulsatis Campanis, Clerus indutus Cottis, & Populus in Ecclesia congregari debent, & ibi contrito, & humili corde Deum flexis genibus deprecari, & adorare. 2. Sacerdos Hebdomadarius debet in Sacristia indui Amictu, Alba, Cingulo, Stola, & Pluviali (vel in hujus defectu Stola supra Cottam, seu Superpelliceum) violacei coloris, & deinde præcedente aliquo Clerico Crucem ferente inter duos Acolythos deferentes Candelabra cum cereis accensis, procedit ad Altare majus, ibique Clerus in Presbyterio congregatus stando cantat Antiphonam *Exsurge Domine &c.* uti in Rituali Romano. 3. Repetita hac Antiphona post primum versum Psalmi: *Deus, auribus nostris audivimus*, & Versu *Gloria Patri &c.* genuflectunt omnes, & duo Clerici, vel Cantores pariter ante ipsum Altare majus genuflexi, devotè cantare incipiunt Litanias omnium Sanctorum Choro respondente, vel easdem etiam repetente, si talis sit consuetudo, ut innuit Gavantus su-

Gavanti, Rubr. Brev.

prà, aut saltem si longior sit Processio. 4. Statim ut cantatum fuerit *Sancta Maria ora pro nobis*, & non priùs, surgunt omnes, ut docet etiam Gavantus, ac ordinatim procedunt egredientes ab Ecclesia, Litaniasque profequentes, præcedentibus eo, qui defert Crucem, necnon Acolythis Candelabra cum cereis accensis, seu intortitia deferentibus, deinde sequetur Clerus, ultimo verò loco Sacerdos paratus Pluviali, ut supra, & post eum Populus. Si autem Processio fiat tantum circa Atrium Ecclesiæ, vel circa ipsam Ecclesiam, tunc juxta sententiam Castaldi in nostro Ceremoniali *loc. cit.* egreditur, & incipit gyrum suum à latere Epistolæ, regrediens autem intrat in Presbyterium per Cancellos à latere Evangelii. 5. Quando Processio Ecclesiæ Cathedralis vadit usque ad Ecclesiam, ad quam dirigitur juxta morem, & consuetudinem cujuscumque loci, tunc Clerus ejus Ecclesiæ, ad quam Processio pergit, obviam veniet usque extra portas Templi, ibique stans eam recipiet, aliquo Sacerdote aspergente Aqua benedicta ingredienti Templum. 6. Postquam perventum fuerit ad dictam Ecclesiam, tunc si consuetudo habeat, ut ibi terminetur Processio, dicuntur (omnibus genuflexis, etiam Celebrante, qui tamen ad Orationes surgit) ea, quæ remanent pro terminandis Litanis, cum precibus, quibus in hunc modum absolutis, debet dici Missa Rogationum (& quidem sine Commemoratione Festi occurrentis) & sic finitur omnino Processio. Quia verò alicubi mos est, ut in ea Ecclesia, ad quam dirigitur Processio, statim ut ad eam pervenerit, decantetur quidem ibi Missa sollemnis de Rogationibus in paramento violacei coloris, non autem de S. Marco (si Processio est Litaniarum majorum, nec de alio Sancto occurrente, si fuerit Processio Litaniarum minorum) nisi hic fuerit Patronus Titularis illius Ecclesiæ, & celebrata ibi dicta Missa Rogationum, seu Processionali, tunc non terminantur ibi Litanias, sed Clerus simul, ac

M m

Popu-

Populus ab ea Ecclesia redire processionaliter debet ad primam Ecclesiam, unde discesserant, cantando in reditu vel partem Litaniarum, quæ remansit, vel si nihil remansit, recitando Psalmos Pœnitentiales, aut Graduales. 6. Processione in primam Ecclesiam reversa, ab omnibus genuflectitur, dicitur Psalmus: *Deus in adiutorium &c.* alternatim ab ipsomet Choro, incipientibus ipsum Cantoribus, & deinde ab Hebdomadario, seu Sacerdote Officiatore Pluviali induto, & ante summum Altare genuflexo, cantantur preces, quibus persolutis, ideam surgens, & stans subjungit Orationes in Breviario Romano post Litanias omnium Sanctorum assignatas, Clero tamen genuflexo respondente. 7. Advertendum superest, quod si Processio sit longior, & finiantur Litanie antequam perveniat ad dictam Ecclesiam, tunc Litanis usque ad preces exclusivè absolutis, vel decantentur Psalmi (saltem aliqui) Pœnitentiales, aut Graduales, ut innuit etiam Gavantus, vel etiam repeti possent eadem Litanie, usque dum ventum sit ad Ecclesiam, ad quam terminatur Processio, & in qua debet dici Missa Rogationum. 8. Pariter notari debet, quod si in via divertendum sit ad Ecclesiam unam, vel plures, post ingressum in talem Ecclesiam, intermissis tantisper Litanis, vel Psalmis, cantatur Antiphona cum Versu, & Oratione de Sancto Patrono illius Ecclesie, sed juxta sententiam Castaldi *loc. cit.* in Praxi, dicitur illa Oratio, quæ recitari solet in Suffragiis, quæ sunt in Commemoratione per annum, non verò illa de ipsomet die Festi, nisi sit conformis Commemorationi. Egredientes verò resumunt Litanias, vel Psalmos ab eo loco, quo eos intermiserunt, eodem ordine procedentes usque ad Ecclesiam designatam.

V. Gavant. pag. 99. col. 2. num. 6. -- *Et respondi posse &c.* Proposita quaestione, an ille, qui recitat Vesperi Matutinum cum Laudibus, possit etiam statim recitare Litanias?

Gavantus respondit, posse, ea ratione ductus, quia Rubrica conjungit Litanias cum Laudibus, & accessorium, cujusmodi sunt Litanie, sequitur naturam sui principalis, quapropter si pridie possunt recitari *Laudes*, non est, cur non possint recitari Litanie. Hæc ex Gavanto. Hanc Gavanti sententiam suo quoque calculo olim probavit Gobat *tract. 5. num. 615.* at contrariam sententiam tenent Thomas Tamburinus *lib. 2. in Decalogum cap. 2. § 5. num. 7.* necnon Johannes Stoz in *Tribun. La Croix tom. 4. num. 190.* Halden *part. 1. tit. 27.* necnon *part. 2. tit. 4.* præcipuè verò Guyetus *lib. 4. cap. 20. quest. 6.* qui validis profectò rationum momentis refellit Gavanti sententiam, ita ut Gobat eam tanquam probabiliorum in posteriore sui operis editione *tract. 5. num. 616.* amplexus fuerit. Rationes, quæ movent Guyetum, sunt, quia licet Litanie juxta Rubricæ dispositionem jungantur cum Laudibus, non tamen habentur, aut verè sunt pars illarum, adeoque iis Vesperi anticipatis, non sequitur, Litanias ipsas quoque posse anticipari. Sed fortiori argumento, & ad hominem confutat etiam hoc alio modo Gavantum, nimirum, quia ipsomet Gavantus *sect. 7. cap. 13.* ad diem 2. Novembris refert Decretum S. R. C. editum die 1. Septembris 1607. & præscribens, ne pridie Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum Vesperi recitetur, sed ipsa die mane, quamvis Matutinum, & Laudes Defunctorum æquè bene possent dici pars Laudum diei, ac Litanie, nam æquè Laudibus adjunguntur per Rubricam, & æquè iis adimunt Versum *Fidei lumen anima &c.* Adde, quod usus est multarum Ecclesiarum, ut Vesperi decantent Matutinum, & Laudes Defunctorum, at nullibi receptum est, ut Litanie majores, vel minores pridie decantentur, ergo juxta communem sensum magis sunt affixæ diei Divi Marci Litanie majores, & tribus diebus Rogationum Litanie minores, quàm sit affixum diei 2. Novembris Officium Defunctorum. Si igitur Gavan-

Gavantus in ea est sententia, quæ negat, posse recitari Matutinum, & Laudes Defunctorum pridie 2. Novembris post Vesperas, quomodo concedit, posse Litanias majores, vel minores eodem modo anticipari ante diem Divi Marci, vel ante dies Rogationum? Igitur sentiendum potius, prædictas Litanias verè addictas esse diei 25. Aprilis, & tribus diebus Rogationum, adeoque anticipari non posse.

Nec obstat, ut optimè notat Guyetus, quòd Psalms Graduales, & Pœnitentiales, qui præscribuntur recitari in Feriis IV. & VI. Quadragesimæ, possint ex Declaratione S. R. C. anticipari Vespèri, tum quia liberum non est, talem declarationem ad similia extendere, tum quia par non est utrumque ratio; Psalms enim prædicti extra Chorum recitantur ex devotione tantum, non verò ex obligatione, è contra Litanias prædictæ etiam à non interessentibus Processioni, si ad Horas Canonicas recitandas

obligantur, debent privatim recitari, ut docet etiam Gavantus num. 3. ex communissima, ac probabiliore sententia, fundata in *Cap. Rogation. de consecrat. dist. 3.* sunt enim pars notabilis Officii Canonici illius diei.

Alicubi toto hoc triduo (uti, & in Litanis Majoribus, seu Festo S. Marci, saltem si cadat extra Festa Paschalia) servatur, veteri more, abstinentia à Carnibus; alicubi verò non nisi in Vigilia Ascensionis, alicubi denique mos ille penitus exolevit. Quisque igitur sequatur consuetudinem suæ Diœceseos; Vide Gavantum *tom. 1. part. 4. n. 12.* Guyetum *loc. supracit.* de his, & aliis huc pertinentibus accuratè discutientem, necnon Claudium La Croix *lib. 4. num. 1291.* qui pariter *lib. 1. num. 571. & num. 592.* & P. Gobat tradunt Regulam cognoscendi, an ejusmodi consuetudo sit solummodo devotionalis, an verò obligatoria sub reatu culpæ, qualem supponit Gobat dari in Diœcesibus Parisiensi, Monasteriensi &c.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. XVII. De Festo Ascensionis Domini.

I. Gavant. pag. 99. col. 2. num. 1. - - *Vigilia Ascensionis non habet jejunium &c.*) Feria IV. Rogationum occurrit Vigilia Ascensionis Domini, sed sine jejunio; si in ea occurrat Festum primæ Classis, puta Patroni, seu Tituli, aut Dedicationis Ecclesiæ, fit de eo, absque eo, quod in Officio, & in Missa fiat aliquid de hac Vigilia, ut notat Castaldus in *Praxi lib. 3. sect. 9. cap. 6. num. 7.* & Halden *part. 1. tit. 27.* Item nihil pariter debet fieri de Festo Simplici in tali Casu, si quod forte occurrat. Si autem in eadem Vigilia occurrat aliud Festum novem Lectionum, seu Duplex, seu Semiduplex, aut alicubi dies Octava alicujus Festi, vel dies infra Octavam, tunc Officium fit de eo cum nona Lectione de Homilia Vigilæ, ejusque Commemoratione ad Laudes, ut notatur in pro-

prio de tempore, & cætera fiunt, prout de more.

Si denique in hac Vigilia Ascensionis, seu Feria IV. Rogationum non occurrat Festum IX. Lectionum &c. esto occurrat in ea fortassis Festum aliquod trium Lectionum, sive Simplex tunc Officium, & Missa dicuntur de Vigilia; Excepta tamen Missa Litaniarum, sive ea, quæ in termino Processionis dicitur de Rogationibus prout supra. De prædicto autem Festo Simplici tunc fortè occurrente fiet tantum Commemoratio (sine Lectione de eo, etiam si alioquin propriam habeat) in Laudibus, ac Missa. Ad Matutinum fit feriale ritu Paschali, ut Feria IV. tempore Paschali. Lectiones Nocturni de Homilia Vigilæ, ut in proprio de Tempore; Responsorialia post primam, & secundam Le-

M m 2 ctio-

tionem, ut ibidem (nisi loco eorum ponenda sint duo prima Responsorium primi Nocturni Dominica IV. post Pascha, eo quod nunquam adhuc poni potuerint) post tertiam verò Lectionem dicitur Hymnus *Te Deum*. Laudes, & cætera Horæ usque ad Vesperas dicuntur sicut in aliis Feriis tempore Paschali, Antiphona ad *Benedictus: Pater venit hora* &c. ut in proprio de tempore, Oratio Dominica præcedentis, cui subjungitur Commemoratio de S. Cruce, & ante hanc Commemoratio de Festo Simplici, si quod occurrat. Color ad Altare erit albus. De Ritibus servandis in Missis horum trium dierum satis dictum est superiori tomo suo loco.

Vesperæ hodie dicuntur de Festo Ascensionis Domini sub Ritu Duplici primæ Classis, sine omni Commemoratione, nisi de Festo primæ, & secundæ Classis, si quod hodie alicubi fuerit celebratum, nec non de die Octava, si tamen cras alicubi occurrat, non autem de die Octava hodie occurrente seu celebrata. In eisdem Vesperis solemnibus ad principium Hymni: *Soluis humana sator*, &c. debet celebrans, seu Officiator jungere, extendere, & elevare manus, ac caput inclinare versus Altare, &c. ut ex Ceremoniali Episcoporum Lib. 2. monet Bauldry part. 2. Cap. II. art. 1. num. 25. par ratio est de Hymno in Laudibus dicendo. Hymnus Completorii, & alii ejusdem metri (excepto Hymno Vesperarum, ac Laudum Officii de Ascensione, & Hymno Matutini de pluribus Martyribus, necnon Hymnis de S. Cruce, ac denique, Hymno proprio S. Venantii Martyris, si infra hoc tempus occurrant) terminantur usque ad Pentecosten per verba *Jesus, tibi sit gloria, qui victor in Cælum redis*, &c.

II. Gavant. pag. 99. col. 2. num. 2. - - *Ascensio Domini incipitur festiva*, &c.) Feria V. post Dominicam V. post Pascha celebratur in Ecclesia universali Festum Ascensionis Domini, quod est Privilegiatum contra quod-

cunque aliud Festum, etiam Patroni, & Tituli Ecclesiæ, vel Dedicacionis ejusdem in ea occurrens: unde si in eo occurrat Festum SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi etiam in propria ipsorum Ecclesia, non solum transferri debet eorum Officium, sed nec ulla Missa cantari hodie potest de illis, inhærendo Rubricæ generali VI. Missalis. Admittit tamen hoc Festum in utrisque Vesperis, Laudibus, & consequenter in Missa Commemorationem de die Octava, si alicubi dies Octava alicujus Festi in illud incidat. Officium dicitur ut in proprio de tempore cum Antiphonis ad unumquemque Psalmum (licet currat adhuc tempus Paschale) ob rationem, quam Gavantus assignat, nempe ad fervorem Charitatis excitandum. Officium autem de Festis infra hanc Octavam usque ad Pentecosten occurrentibus fit Ritu Paschali cum una Antiphona pro quolibet Nocturno eodem modo, quo ante Ascensionem, nisi, quod Hymni terminantur ut supra; & ad Primam in Responsorio Brevi etiam in Festis dicitur: *Qui scandis*, &c.

III. Gavant. pag. 99. col. 2. num. 3. - - *In sequentibus de ebus prosequimur reliquas Epistolæ legere*, &c.) Feria VI. & reliquis post Ascensionem Feriis, si non occurrat Festum IX. Lectionum, Officium fit de Octava Ritu Semiduplici, dicendo omnia uti in Festo, exceptis tamen Lectionibus, quæ quotidie ex scriptura assignantur in proprio de tempore, & dicta Feria VI. pro primo Nocturno assignatur: *initium Epistolæ secundæ B. Feri Apostoli*: quod initium si prædicta Feria poni non possit ob occurrens Festum IX. Lectionum habens proprias Lectiones, censet Halden part. I. Tit. 28. quod ponendum esset Sabbato sequenti simili Festo non impedito, inhærendo, ait ipse, Rubricæ generali XXVI. num. 7. & iis, quæ ipsemet asseruit supra Tit. 5. contra nostrum Gavantum, qui Sect. V. Cap. 12. num. 12. docet, non esse curandum, si initia Epistolarum ab eodem Apostolo scriptarum legi non possunt, putat enim,

enim, omnes Epistolas S. Pauli constituere unum librum, & ita binas Petri, necnon ternas Johannis Epistolas habere rationem unius Libri. Sed laudatus Halden putat, Gavanti sententiam esse admittendam, quando illarum Epistolarum initia absolute, ac simpliciter poni non possunt intra suam Hebdomadam, non autem si tantum poni non possint in propria sua Feria, possint autem vel alia sequenti, vel sequentibus omnibus impeditis, saltem aliqua antecedente intra illam Hebdomadam, ut colligitur ex Rubrica generali XXVI. num. 7. & 8. Quod autem subnectit Gavantus ad firmandam suam sententiam, nimirum in postrema Breviarii recognitione examinatum, & decisum fuisse, predictas Apostolorum Epistolas respective unum librum constituere, & idcirco non esse curandum, si impeditis propriis Feriis, earum initia legi non possunt, putat Halden, loqui ibi Gavantum de suo examine tantum, nam in Breviario recognito aliud non legitur decisum hac in parte, quam quod extat in Rubrica generali XXVI. num. 6. 7. & 8. Ibi autem non modo non dicitur, quod Epistola binæ S. Petri, & ternæ S. Johannis Apostoli habeant rationem unius libri, & consequenter earum initia non sint legenda in alia Feria, si ea in propriis Feriis legi non potuerunt intra eandem Hebdomadam, sed potius oppositum colligit Halden cum scriptoribus à se Tit. 5. allegatis, quos etiam nos citavimus supra in nostris Observationibus, & Additionibus ad Sect. V. Cap. 12. sub num. VI. quibus Auctoribus addendus est etiam Joseph. Coquet in expositione Tabula n. 21.

IV. Gavant. pag. 100. col. 2. num. 7. - - *Neque est Festum Semiduplex, neque dies infra Octavam, &c.* Quamvis Feria VI. post Octavam Ascensionis (si in ea non occurrat Festum IX. Lectionum) uti & Sabbato sequenti usque ad Nonam istius inclusive, Officium fiat ritu Semiduplex, sicut infra Octavam Ascensionis, nihilominus asserit Gavantus,

quod in predictis duobus diebus neque est Festum Semiduplex, neque dies infra Octavam, sed Officium Semiduplex repetita Dominicæ; verum non dicuntur preces neque ad Completorium. In eadem Feria VI. & Sabbato sequente, occurrente Festo simplici fit de eo Commemoratio, & recitatur IX. Lectio, si eam habeat, dummodo cum eodem Festo simplici in eadem Feria VI. non occurrat Festum duplex primæ Classis. Si autem in dictam Feriam VI. incidat Festum primæ, vel secundæ Classis, de eadem Feria nulla fit Commemoratio, quæ aliunde fieri debet occurrentibus aliis Officiis minoris Ritus.

V. Gavant. eod. n. 7. - - *De Festo autem Semiduplexi translatio fit in hac Feria VI. &c.* Si eadem Feria VI. post Octavam Ascensionis occurrat Festum Semiduplex, fit de eo cum Commemoratione Feriæ currentis, ac Festi Simplicis, si in ea occurrat: sed dubium oritur, an eadem Feria non tantum fiat de Festo Semiduplexi occurrente, sed etiam translato? Ad hoc dubium ii, qui Gavantum recentibus ediderunt, & aliqua addiderunt, respondent affirmative, ut constat ex Textu supra allegato, quæ quidem opinio confirmata remanet recentis Congregationis Decreto edito 11. Augusti 1691. & dato in nostro Indice sub n. 169.

De hac Feria VI. post Octavam Ascensionis videantur ea, quæ diximus in nostris Observationibus supra ad Sect. 3. cap. 11. de Commemorationibus n. 11.

A Vesperis hujus Feriæ VI. usque ad Festum SS. Trinitatis suspenduntur, ac abrumpuntur Octavæ omnes particulares, v. g. *Patroni, Titularis, Dedicacionis &c.* ita ut, si per aliquot dies dictum sit Officium de Octava, abrumpi debeat à Vesperis hujus diei ob advenientem crastinam Vigiliam Pentecostes, quomodo autem debeant recitari Vesperæ hujus Feriæ, si crastina die occurrat dies Octavæ, vel dies infra Octavam, videantur dicta à Gavanto Sect. 3. c. 8.

M m 3

num.

num. 8. & num. 13. & nostræ Observationes ibidem adjectæ. De eadem re pariter locuti sumus in Observationibus ad Caput II. hujus Sectionis VI.

VI. Sabbato post Octavam Ascensionis celebratur Vigilia Pentecostes cum jejunio, ut alibi diximus, nempe in primo Tomo, quæ quidem Vigilia, ut mox innuimus, quia cum subsequente Octava Pentecostes est privilegiata contra quodcumque Festum 9. Lectionum in ea occurrens, ideò si tale infra hoc tempus occurrat, transferendum id erit post Festum SS. Trinitatis, ut disertè præscribit Rubrica hujus diei, quæ pariter disponit, quomodo recitandum sit Officium, in quo non excluditur Commemoratio Festi Simplicis, si quod tale in hac Vigilia occurrat, quamvis talis Commemoratio non fiat in Missa. Post 9. Lectionem, etiam si Festum Simplex non occurrat, dicitur *Te Deum laudamus*. In primis Vesperis, & Laudibus hujus (& præcedentis diei) nulla fieri debet Commemoratio de Cruce.

In Martyrologio, quod legitur ad *Primam*, annunciat in Choro à Lectore post Kalendas, primo loco, Festum Pentecostes, & reliqua ad eandem Primam, sicut ad reliquas horas dicuntur, prout disponitur in Rubrica hujus diei.

Ad Officium hujus Sabbati usque ad Nonam inclusivè adhibetur color albus. Postmodùm ad Prophetias, Benedictionem Fontis Baptismalis, & Litanias usque ad Missam exclusivè color violaceus. Deinceps verò adhibetur rubeus, qui & in privatis Missis hujus diei quoad vestes Celebrantium est adhibendus, licet celebrent ante Nonam. Pro Missa sollempni autem, cum colorum post Nonam mutatio, seu diversitas sit etiam quoad Pallia, seu Antependia Altaris majoris,

facienda, ideò Antependium illius violaceum in Ecclesiis habentibus Fontem Baptismalem ita erit accommodandum, ut facile removeri, eique aliud, nempe rubeum, substitui possit.

Vesperæ dicuntur de Dominica Pentecostes sub ritu duplici primæ Classis, omnia dicendo, uti notatur in Rubrica, seu in proprio de tempore, exclusa quacunque Commemoratione. In eisdem Vesperis, quæ sollempniter cantantur, Officiator ad intonationem Hymni debet stans jungere, extendere, & elevare manus, ac caput inclinare versus Altare, uti paulò antè diximus de Hymno Ascensionis. Intonato hoc modo Hymno, Officiator mox sese super proximum Altaris gradum in genua demittit, ibique flexis genibus manet, donec prima stropha absolvatur, Bauldry *part. 2. cap. 11. art. 1. num. 25. & 26. Lohner instruct. pract. 2. part. 3. tit. 1. §. 1.* cum Officiatore post intonationem prædicti Hymni supra primum Altaris gradum pariter genuflectunt ambo ejus assistentes, unus quidem à dexteris, alter verò à sinistris usque ad absolutionem primæ strophæ. Cetero ferarii autem semper stant, & nunquam genuflectunt. Absoluta prima stropha, Officiator, facta Altari debita reverentia, ad suam revertitur sedem; idipsum, exhibitis Altari, & Officiatori debitis reverentiis, faciunt ejus assistentes, ac Ministri omnes. Circa modum intonandi Hymnum hujus diei, & alios similes vide, quæ tradunt Auctores mox citati, necnon Gavantus *Sect. 10. cap. 1. & 2. &c.*

Hymni Completorii hujus diei, & Horarum deinceps usque ad primas Vesperas SS. Trinitatis exclusivè terminantur per verba: *Deo Patri sit Gloria, & Filio, qui à mortuis surrexit, ac Paraclito, in seculorum secula.*

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. XVIII. De Pentecoste.

I. Gavant. pag. 101. col. 1. num. 3. - - *Ad horam Tertiam dicitur Hymnus: Veni Creator &c.* De hac Dominica Pentecostes eruditè agit Gavantus etiam *tom. 1. part. 4. tit. 11. à num. 22.* & nos eidem nonnulla adjecimus, quæ spectant tum ad eruditionem sacram, tum ad explicationem Rubricarum, ad Missas horum dierum spectantium; nunc sermonem vertimus ad Rubricas Breviarii tantùm expendendas, quæ præscribunt, hac die, & per totam hanc Octavam ad horam Tertiam cantandum esse Hymnum *Veni Creator Spiritus*; quia hora Tertia super Apostolos Paraclitus descendit. Castaldus in nostro Ceremoniali *lib. 3. cap. 24. num. 14.* præscribit, talem Hymnum cantandum esse sollemniter; unde in nostra Congregatione mos est, ut in hac Dominica, & duobus sequentibus diebus intonetur talis Hymnus à Celebrante Amictu, Alba, Stola, & Pluviali indutus. Hanc majorem sollemnitate in decantando hoc Hymno, & tota hora Tertia, insinuat Gavantus, cum dicit, convenire hac die, ut Hymno longiori, & proprio Festi Paraclitum Spiritum invocemus, & ad nos invitemus. Quapropter decet etiam, quòd, uti monet Bauldry, decantetur tota hora Tertia, accensis omnibus cereis Altaris, ad eamque omnes Clerici de Ecclesia adsint.

Præfatus Celebrans stans, non verò genuflexus, ut mox diximus, debet intonare prædictum Hymnum, idque colligitur ex Ceremoniali Episcoporum *lib. 2. cap. 1.* ubi dicitur, quòd si fuerint Hymni *Veni Creator Spiritus*, aut *Ave Maris Stella*, dum Episcopus Hymnum intonat, omnes genuflectunt, & statim ipse quoque Episcopus in suo genuflexorio, si adest, genuflectit; sin minus, super aliquo pulvino; cum ergo Ce-

remonialem non doceat, à genuflexo jam Episcopo Hymnos, quos diximus, intonari; signum est, quòd ab Episcopo stante inchoantur; quia tamen intonatis à se Hymnis, statim ipse quoque genuflectere debet. De hoc Ritu tractat etiam satis eruditè noster Franciscus Magius in suo opere *de Officio, & Choro, opusculo 1. disquisit. 35.* ubi affert auctoritates aliquorum Ceremonialium, hunc eundem Ritus præscribentium, præsertim verò Ceremonialis Clericorum Regularium S. Pauli, in cujus *lib. 1. cap. 10. §. De Hebdomadario* hæc habentur - - Hymnum *Veni Creator Spiritus*, & *Ave Maris Stella* ipse stans enunciabit, & primis illis verbis pronuntiatis, genuflectet - - Hoc idem præscribitur in Ceremoniali Clericorum Minorum *part. 1. cap. 12.* & in illo Minor. Conventual. S. Francisci, necnon Minorum Observantium. Sebastianus verò Fantonius in Ceremoniali PP. Carmelitarum à se elucubrato *lib. 1. Rub. 52. num. 3.* hanc regulam generalem tradit: *Notandum est, quòd in omnibus supradictis, cum aliquis solus quidquam incipit, vel canit, in suo loco, inter alios stans incipiet, vel canet: cum verò duo simul aliquid canunt, vel incipiunt, in medio inter alios stantes; illud dicunt, vel incipiunt.* Idem quoque præscribitur in Ceremoniali Canonico-regularium S. Salvatoris *cap. 6.* ubi hæc habentur: *Cantores, vel alii Canonici, quando in Choro aliquem cantum incipiunt, semper vestis vultibus ad Altare, capitibus detectis, stare debent.* Rationem hujus Ritus, quem omnes profectò observant, assignat Victorinus Totinius in Ceremoniali PP. Camaldulensium *lib. 1. cap. 14. num. 9.* dicendo: *Ut intonatio majestatem præferat majorem, recto Sacerdote manente in intonando, & ideo magis visibiliter, magisque audibiliter, & alacrius,*

ad

Ad ipsiusque vocem illico genuflectentibus aliis, præter Ministrum, qui librum sustineret; hic enim juxta Ceremoniale Episcoporum cap. 11. non genuflectit, nisi aliquando ob commoditatem leg. n. 15.

Hinc tamen Communi sententiæ adversari videtur auctoritas Romani Pontificalis præscribentis hanc genuflexionem, vel ipsimet Episcopo celebranti in *Titulo de Benedictione, & Consecratione Virginitatis*, ubi sic ait: *Quibus finitis, surgunt omnes, & dicitur Hymnus Veni Creator Spiritus, &c. Pontifice cum Mitra ante Altare genuflexo incipiente, & Choro illum prosequente.* Idem pariter præscribitur in *Tit. de Ordinatione Presbyteri*, ubi hæc habentur: *Tunc Pontifex sine Mitra ante Altare conversus flexis genibus, incipit alta voce schola prosequente Hymnum: Veni Creator Spiritus, &c. Denique in Tit. de Consecratione electi in Episcopum statuitur, quod Consecrator, flexis genibus ad Altare, incipit, ceteris prosequentibus Hymnum, Veni Creator Spiritus, &c.* Verum quamvis hujusmodi Pontificalis Romani dispositiones contrariæ videantur nostræ, & Communi sententiæ, nihilominus adhuc ab ea non est recedendum, quia pro hac non solum stat communis praxis, verum etiam Ceremoniale Papale, lib. enim 2. Sect. 2. Cap. 11. de *Vigilia Pentecostes* hæc ait. *Consuevit etiam Pontifex Hymnum Vesperarum, videlicet Veni Creator Spiritus, in sede solii stans, delecto Capite, inchoare: deinde descendere ad Faldistorium, ubi postquam genuflectit, & non prius Cantores prosequuntur Hymnum. Finito primo versu surgit Pontifex, & assumpta Mitra redit ad Faldistorium.* Favet etiam nostræ sententiæ auctoritas Ceremonialis Episcoporum supra à nobis allegata, & à nobis explicata, quam interpretationem admittit etiam Paris de Crassis, qui lib. 2. Cap. 10. de Ceremoniis Cardinalium, & Episcoporum hæc tradit: *sine Mitra (Celebrans) versus ad Altare ipsum Hymnum intonat; deinde sic stat usque ad finem Hymni; & si Hymnus erit, Ave Maris Stella, sive Veni*

Creator Spiritus, tunc postquam in eodem loco Celebrans inonavit, ibidem genuflectit sine Mitra. Ex quibus omnibus fit, quod non obstante Pontificalis Romani dispositione in dictis Casibus ab eodem adductis, nos in nostro debemus servare communem ritum, & praxim absque ulla hæsitacione. Posset etiam dici, Pontificalis Romani dispositionem versari circa intonationem quasi privatam præfati Hymni, non requirentem illam vocis elationem, & majestatem, quæ requiritur in ejusdem Hymni intonatione, de qua nos loquimur, & de cujus ritu reddit rationem Totinius mox laudatus, nimirum, *intonatio maj statem præferat majorem, &c.* Concludendum denique est, quod dispositio Pontificalis Romani debet servari pro illis functionibus ibi præscriptis; illa vero Ceremonialis Episcoporum servari debet in reliquis sacris functionibus, quæ ad præfatum Pontificale non attinent, nec inter se, circumspectis actionibus, repugnant.

Dum Celebrans stando intonat præfatum Hymnum, reliquos omnes de Choro genuflectere debere, præter Ceroferarios, & assistentes ipsimet Celebranti, si adsint, certum est apud omnes; dubium tamen aliud oboritur, quandonam Celebrans, & reliqui de Choro surgere debeant? Noster Gavantus Sect. X. Cap. 1. n. 4. & Ordinarium Carthusiense Cap. 14. num. 46. & 49. quamvis cum aliis ad initium Hymni genuflexionem præscribant, de surrectione nullum verbum faciunt, Castaldus tamen in Ceremoniali nostræ Congregationis lib. 2. cap. 21. præscribit, ut omnes surgant post primum Versum. *Genuflectit, inquit, sisque permanent omnes, donec compleatur totus primus Versus, quo completo, surgentibus omnibus, ipse quoque Celebrans surgit.* Idem præscribit Paris de Crassis his verbis: *Quo primo Versu finito, surgit (Celebrans) surgentibus omnibus.* Ita pariter Fantonius in Ceremoniali Carmelitarum post *Primum Versum Hymni Ave Maris Stella, & post Primum Versum Hymni Veni*

Crea-

Creator Spiritus; statuit, ut omnes exsurgant; sed quomodo post primum Hymni Versum exsurgat Celebrans, si nondum ex eodem Castaldo, Paride de Crassis, & Fantonio genuflexit? Ita inquit optime Franciscus Magius lib. supracit. disquisit. 36. n. 222. sed hujusce difficultatis solutionem pariter ibidem affert, dicendo, prefatos Auditores nomine primi Versus intelligere Primam Hymni Stropham; Castaldus enim in eodem lib. cap. 4. num. 16. hæc habet: *In principio, &c. Donec quatuor primi versus dicantur, genuflexendum est.* Idem pariter declarant citatis in locis Ceremoniale Clericorum Minorum, & Canonicorum Re-

gularium, idemque clariùs exprimitur in Ceremoniali Camaldulensium, ubi Totinius loc. supracit. ait: *Usque ad finem primi versus, & paucis interjectis, subdit: Usque ad finem primorum quatuor versulorum.* Patres quoque Prædicatores de primo Hymno Treveris anno 1249. De altero verò Ulyssipona 1618. Mediolani 1622. Romæque 1629. in tertia ordinatione sic statuerunt: *In pronuntiatione Hymni, &c. Fratres maneat genuflexi usque quò absolvatur prima strophes; & idem statuit Ceremoniale Minorum Observantium part. 4. cap. 6. & Minorum Conventualium cap. 11. dicendo: usque ad finem primi Metri.*

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. XIX. De Dominica Trinitatis.

Gavant. pag. 101. col. 2. n. 2. -- S. R. C. *Decrevit Octavam Sanctissimæ Trinitatis digniorem in propria Ecclesia esse Octavâ Corporis Christi (&c.)* Utrum Octava SS. Trinitatis dignior sit Octava Corporis Christi, est quæstio, quam fusè agitavimus in nostris Observationibus ad cap. 8. sect. 3. num. VII. & acerrimè sustinuimus, Octavam Corporis Christi esse præferendam Octavæ Sanctissimæ Trinitatis ab iis, qui eam celebrant, quia Sanctissima Trinitas est Titulus propriæ suæ Ecclesiæ. Pro tuendo suo placito allegat hoc loco Gavantus Decretum S. R. C. sed puto, hoc Decretum consistere in approbatione Octavarum Romanarum, in quo Feria VI. & Sabbato subsequentibus ad Festum Corporis Christi, assignantur Lectiones dicendæ ab iis, qui celebrant Octavam Sanctissimæ Trinitatis, quæ profectò positæ non fuissent, si S. C. censuisset, in concurrentia harum Octavarum præferendam esse Octavam Corporis Christi. Aliud enim Decretum, quo præcisè declaratur, Octavam Sanctissimæ Trinitatis digniorem esse Octava Sanctissimi Corporis Christi, certè non reperitur, & reverà talis

Gavant. Rubr. Brev.

Decreti à Gavanto allegati non ponitur nec Annus, nec mensis, nec dies, sub quo emanavit, & quatenus extaret tale Decretum, sicut extat reverà approbatio prædicti Octavarum, adhuc subsistit veritas sententiæ, quam ibidem propugnavi, quia cum ex parte Magistrorum Ceremoniarum Ecclesiæ Cathedralis Bracarenensis quæsitum fuerit à S. C. an diebus VI. & VII. Octavæ Sanctissimæ Trinitatis, ubi est Titulus Ecclesiæ, cum de ea fiat Officium, quia est dignior Octava Corporis Christi, debeat etiam dici IX. Lectio de Simpliciter illis diebus occurrente, an omitti ratione Octavæ Corporis Christi? S. R. C. die 8. Junii 1709. respondit ad hoc dubium; diebus VI. & VII. infra Octavam Festi Sanctissimæ Trinitatis, ubi est Titularis, faciendum esse Officium de die II. & III. infra Octavam Corporis Christi cum Commemoratione Sanctissimæ Trinitatis. Stante igitur hoc Decreto, quod est posterius Decreto, quod Gavantus hic allegavit, dirimitur omnino Controversia, disertè enim declaratur à S. C. & quidem sapientissimè, Octavam Corporis Christi, utpote magis privilegia-

N n

tam,

tam, & admittentem solum Duplicia occurrentia, & tantum translata primæ & secundæ Classis; digniorem esse Octava Sanctissimæ Trinitatis, adeoque ei præferendam, Videantur ea, quæ à nobis ibidem allata

sunt pro comprobanda hæc nostra sententia, & unicuique persuasum erit hoc placitum, quod à nullo adhuc propositum, & propugnatum fuit.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. XX. De Festo Corporis Christi.

I. Gavant. pag. 102. col. 1. num. 1. - - *Officium scripsit S. Thomas &c.*) Feria V. post Festum Sanctissimæ Trinitatis occurrit Festum Sollemne Sanctissimi Corporis Christi cum Octava, institutum ab Urbano IV. (ut fuse diximus in primo Tomo *part. 4.* loquendo de hoc eodem Festo) An. 1262. & ab Eugenio IV. Anno 1433. confirmatum. Officium ejusdem Festi compositum fuit ab Angelico Doctore S. Thoma Aquinate juxta Ritus illorum temporum, ut videre est in ejusdem Opusculo 57. Est Festum primæ Classis, & privilegiatum contra quodcumque aliud Festum, unde si occurrat hac die Festum aliud Duplex, vel Semiduplex, transferri debet post Octavam, ut diximus etiam alibi, nempe in nostris Additionibus superius datis ad Caput octavum *sect. 3.* sub *num. VI.* ubi plura congestimus Decreta, omnino iterum videnda, quæ pertinent ad hanc Octavam. Translatio dictorum Festorum est etiam conformis Rubricæ tum propriæ præfixæ primis Vesperis hujus Festi, tum generali *Tit. X. num. 1. & 5. loco supracit.* Diximus, excipi à prædicta Regula, & Decretis Festa primæ & 2. Classis, de quibus solis etiam translatis, potest celebrari Officium infra hanc Octavam. Quapropter quando Festum Nativitatis S. Johannis Baptiste occurrit in hoc Festo Sanctissimi Corporis Christi, juxta Rubricam generalem *Tit. X.* de Translatione Festorum, transfertur in sequentem diem cum Commemoratione Octavæ; & in secundis Vesperis Corporis Christi fit tantum Commemoratio S. Johannis; reli-

quis autem infra Octavam Corporis Christi diebus, dicendo Officium de eadem Octava fit Commemoratio Octavæ S. Johannis. Dies autem Octava S. Johannis veniens tunc in Octava Sanctissimi Corporis Christi, non transfertur, sed de illa eo anno fit tantum Commemoratio in utrisque Vesperis, Laudibus, & Missa. De prædicto Festo S. Johannis celebrando in dicta occurrentia quoad Officium in prædicta Feria VI. insurgit dubium inter Rubricistas, utrum celebretur in tali Feria VI. tanquam in die fixo, & proprio, ita ut excludat quodcumque aliud Officium alicubi in dicta Feria VI. occurrens. Interrogatus super hoc dubio, affirmative respondi, quia id videtur colligi ex verbis allegatæ Rubricæ, quæ in prædicto casu videtur assignasse pro semper Feriam immediatè sequentem tanquam diem propriam pro dicto Festo S. Johannis, unde de eo non fit Officium tanquam de Festo translato, ita ut si aliud alicubi occurrat Officium tali die, debeat Officium S. Johannis Baptiste ulterius protrahi, & in aliam diem transferri.

Postquam hæc scripseram, à S. R. C. emanavit sequens Decretum, quo remanet omnino decisa hæc quæstio. Si Festum Nativitatis S. Johannis Baptiste sive aliud ex sollemnioribus venerit in die Corporis Christi, Officium S. Johannis singulari privilegio transfertur in sequentem diem à quocumque Officio novem Lectionum etiam impeditam cum Commemoratione Octavæ, sed in secundis Vesperis Corporis Christi fit Commemoratio tantum S. Johannis. Cætera verbò

Festa

Festa sollempniora occurrentia in dicta die Corporis Christi transferantur infra Octavam in primam diem non impeditam. Ita S. R. C. die 23. Junii 1736. in *Einsiedlen*. & datur in nostro Indice sub num. 327.

II. Gavant. pag. 102. col. 2. num. 3. -- *Diximus sect. 3. cap. de Octavis &c.* Sectando Gavanti vestigia etiam nos ibidem in nostris Observationibus & Additionibus nonnulla tradidimus de Privilegiis hujus Octavae, & quomodo excludat Semiduplicia Festa, necnon Duplicia translata, non verò si

sint hæc Festa translata Ritu Duplici primæ vel secundæ Classis decorata.

III. Gavant. pag. 102. col. 2. num. 4. -- *An nona Lectio erit legenda &c.* Loco mox citato egimus pariter de hac re, nempe utrum infra hanc Octavam de Simplicibus legenda sit IX. Lectio, unde videantur ibi dicta, præsertim verò Decreta nonnulla allegata, & à S. R. C. edita. De expositione, & de Processione Sanctissimi Corporis Christi facienda in hæc sollempnitate fusè tractavimus cum Gavanto tom. 1. part. 4. tit. 12. à num. 3.

Cap. XXI. De Dominicis post Pentecosten.

caret novis Observat. & Additionibus.

SECTIO SEPTIMA. DE PROPRIO SANCTORUM.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. I. De Vigiliis, Festis & Octavis Sanctorum.

I. Gavant. pag. 105. col. 2. n. 5. -- *Contra quos idem Radulphus acriter invehit, quod plures Sanctos in Calendario invexerint &c.* De variatione, quæ secuta est in Breviario Romano tempore Nicolai III. Summi Pontificis, alibi locuti sumus, nempe in nostris novis Observationibus ad *Caput 1. Sect. 2.* sub num. III. Hoc loco iterum dicimus, tempore præfati Pontificis multa Sanctorum Officia, & quidem plena, nempe IX. Lectio-num, in Breviario Romano inserta fuisse, mandavit enim idem Pontifex, ut adhiberentur tantum Breviaria Fratrum Minorum, ut scribit Radulphus Tungrensis, in suo insigni Libro de Observantia Canonum *prop. 22.* indeque omnes libri Romæ de Divinis Officiis fuere novi, & Franciscani, contra quos idem Radulphus propositione 17. & 18.

acriter invehitur, quod plures Sanctos in Calendario invexerint, quam antea, cum tali præjudicio Psalterii, ut hanc multiplicitem Festorum etiam ab usum detestandum, idem Radulphus appellare non dubitet. Guyetus quoque *lib. 1. cap. 1. quest. 19.* approbare nescit Festorum pruriginem, quæ multorum è Clero tam Secularium, quam Regularium animos ita pervasit, ut nihil plus optent, nihil ferè vehementius ambiant, quam abactis procul omnium Feriarum Officiis, continuis, ac propriè quotidianis Festis indulgere, opinantes sibi, & Religioni magnum augmentum, & Ecclesiæ suæ, vel Ordini splendorem accivisse, si corrogatis undique opportunè, importunè Sanctis, consertum, & coagmentatum, atque superfluens Calendarium proprium compegerint, quod

N n 2

pro-